

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عربی

سال دوم دوره‌ی رابست‌نمایی تحسینی

مرحله‌ی دوم تعلیمات عمومی

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی

نام کتاب: عربی دوم راهنمایی - ۱۲۵

مؤلفان: عیسی متقی‌زاده، حمیدرضا میرحاجی و قاسم کریمی

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع: اداره‌ی کل چاپ و توزیع کتاب‌های درسی

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره‌ی ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن: ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱، داورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وبسایت: www.chap.sch.ir

تصویرگران: محمدرسول حقانی، محمدحسین تهرانی

صفحه‌آرا: علی نجمی

طراح جلد: مریم کیوان

ناشر: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران - تهران - کیلومتر ۱۷ جاده‌ی مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروبخش)

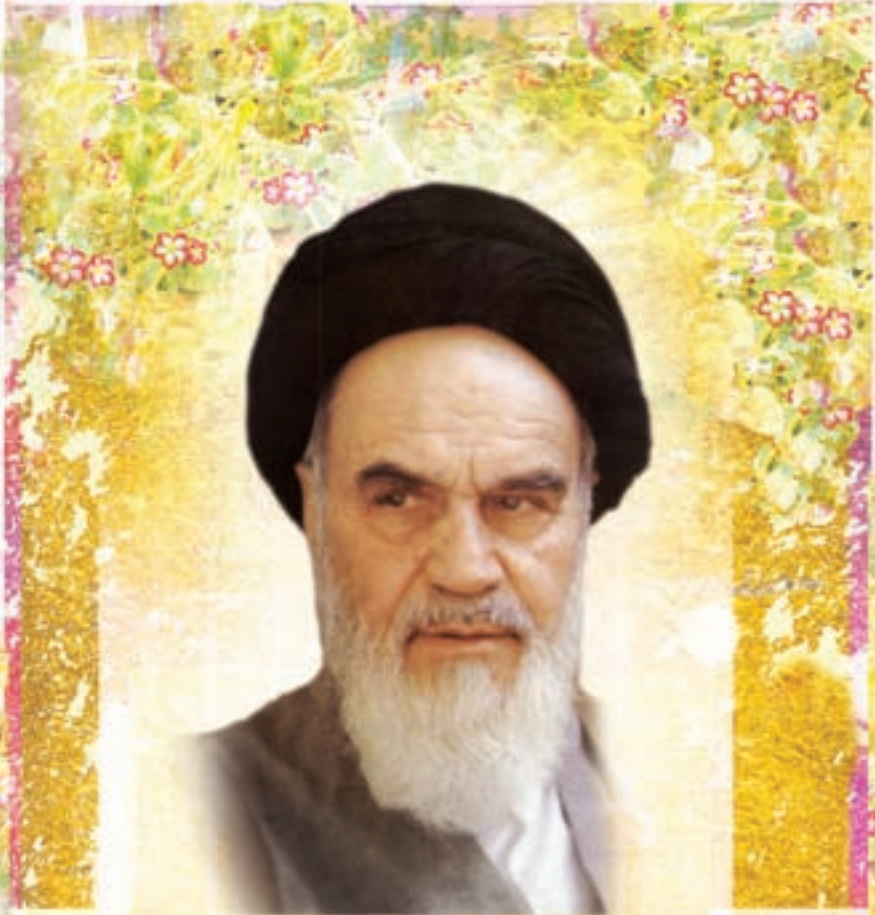
تلفن: ۵-۴۴۹۸۵۱۶۱، داورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۱۳۴۴۵/۶۸۴

چاپخانه: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»

سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ چهاردهم ۱۳۹۰

حق چاپ محفوظ است.

شابک ۹۶۴-۰۵-۰۳۳۵-۵ ISBN 964-05-0335-5

امروز و در آینده‌ی این انقلاب کسی رستگار
خواهد شد و پیش خواهد رفت که با مردم باشد.

امام خمینی

دُرُوسٌ فِي تَعَلُّمِ اللُّغَةِ العَرَبِيَّةِ (٢)

الفهرس

الصفحة	الموضوع	الدرس
٢	الصَّدَقُ وَالْمَكْرُ	الدَّرْسُ الأوَّلُ
١٤	هَلْ جَزَاءُ الإِحْسَانِ إِلاَّ الإِحْسَانُ؟	الدَّرْسُ الثَّانِي
٢٤	نَتِيجَةُ العَمَلِ	الدَّرْسُ الثَّالِثُ
٣٤	العَرِيقُ...!	الدَّرْسُ الرَّابِعُ
٤٤	أَيْنَ الرِّسَالَةُ؟	الدَّرْسُ الخَامِسُ
٥٤	المُهَمَّةُ السَّرِيَّةُ	الدَّرْسُ السَّادِسُ
٦٨	السَّمَكَةُ السَّعِيدَةُ	الدَّرْسُ السَّابِعُ
٧٨	الرَّبِيعُ وَالأَطْفَالُ	الدَّرْسُ الثَّامِنُ
٩٠	طُوبَى لَكَ	الدَّرْسُ التَّاسِعُ
١٠٠	مُؤَمِّنَةٌ آلِ فِرْعَوْنَ	الدَّرْسُ العَاشِرُ
١١١	مَنْ يَحْفَظُ يُوسُفَ؟	الدَّرْسُ الحَادِي عَشَرَ
١٢١	تَمَارِينُ عَامَّةٌ	الدَّرْسُ الثَّانِي عَشَرَ
١٢٥		المُعْجَم

هماره سر بر آستان کبریایی حق می‌ساییم و برکات و یآوری‌هایش را در هر زمینه سپاس می‌گزاریم. به توفیق الهی، در پی تألیف کتاب جدید عربی سال اول راهنمایی، کتاب دوم این دوره، با طرح و شیوه‌ای نو، به محضر دانش‌آموزان عزیز و همکاران گرامی تقدیم می‌شود. بدین امید که کوشش‌های ما در راه پیشبرد هدف اصلی آموزش عربی و گوارا ساختن آن بر معلمان و متعلمان، گامی هرچند کوتاه باشد.

این کتاب ویژگی‌هایی دارد که لازم است همکاران ارجمند در آموزش محتوای کتاب آن‌ها را در نظر داشته باشند. در این‌جا به برخی از مهم‌ترین نکات کتاب اشاره می‌شود. بدیهی است تذکرات مندرج در مقدمه‌ی کتاب اول نیز مورد توجه همکاران عزیز خواهد بود.

۱- آموزش «فعل ماضی» و «فعل مضارع» طی ده درس کامل و دو درس «یادآوری» و «تمرین عامه»، مجموعه‌ی مطالبی است که در این کتاب فراهم آمده است. دبیران محترم توجه داشته باشند که صرفاً آن‌چه در کتاب آمده است، باید آموخته شود. روش تدریس نیز باید با نحوه‌ی تنظیم و سازمان‌دهی مطالب کتاب هماهنگی داشته باشد. چنان‌که توصیه شده است، در حد امکان از شیوه‌ی نمایش و مسابقه بهره گرفته شود و از ذکر مطالب خارج از حد کتاب جداً خودداری گردد.

۲- چنان‌که ملاحظه می‌شود، نحوه‌ی سازمان‌دهی محتوای این کتاب با دیگر کتاب‌ها متفاوت است. تلاش مؤلفان بر این بوده است که یادگیری قواعد، در نهایت سادگی و در عین حال هدفمند و به همراه تمرینات متنوع باشد.

۳- در این کتاب بیشتر از کتاب اول از تصاویر متنوع بهره گرفته شده است. از نخستین سطر کتاب، نکات آموزشی در چهارچوب تصویرهای گوناگون ارائه شده تا شوق و علاقه‌ی بیشتری را در دانش‌آموزان برانگیزد و به آن‌ها کمک کند تا با مسابقه، مطالب جدی را به‌طور عمیق بیاموزند. همکاران عزیز نیز با ابتکار و خلاقیت خود، این شیوه را آسان‌تر خواهند ساخت.

۴- درس اول به یادآوری آموخته‌های گذشته اختصاص دارد و باید در کوتاه‌ترین زمان ممکن تدریس شود. برای آشنایی دانش‌آموزان با کلیات مطالبی که در این کتاب خواهند آموخت، جدول‌های فعل ماضی، فعل مضارع و ضمائر نیز در نظر گرفته شده است.

۵- برای آموزش قواعد صرف افعال و یادگیری ضمائر لازم، از شیوه‌ای تمثیلی با نام «شهر تماشا» استفاده شده است. دبیران گرامی توجه کامل خواهند داشت، که سیر در شهر تماشا از آغاز تا پایان، با تصویرها و تندیس‌ها و... در واقع سفر در مسیر آموزش عملی و ساده‌ی افعال ماضی و مضارع است.

۶- مانند کتاب اول، تمرین‌ها در جریان یادگیری نقش اساسی را به‌عهده دارند، در گوناگونی تمرین‌ها و برانگیختن دانش‌آموزان به آموختن مطالب از راه حل جدول و دیگر بازی‌ها، دقت کامل به‌کار رفته است.

۷- با توجه به این که هدف اصلی از آموختن زبان عربی، درک متون دینی به‌ویژه قرآن کریم و آشنایی با معارف و الای اسلامی است، بیش از گذشته و گاه به‌طور مستقیم، از تمرین‌هایی در این زمینه استفاده شده است. با مطالعه و دریافت مفاهیم این‌گونه تمرینات، نور کلام خداوند دل‌های فرزندان ما را روشن‌تر خواهد کرد. در ارزش‌یابی از پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان در مورد این‌گونه تمرین‌ها که با عنوان «الدراسات القرآنیة» آمده است، تنها مفهوم همان کلماتی از آیات که در متن درس آمده، مورد نظر است نه معنی تمام آیات.

توفیق بیشتر همه‌ی عزیزان دست اندرکار آموزش عربی و همه‌ی دل‌سوزان تعلیم و تربیت نوجوانان را از درگاه خدای بخشنده و مهربان آرزو نمودیم. مسلماً ما را از راهنمایی‌های خردمندانه و پیشنهادهای سازنده‌ی خود بی‌بهره نخواهید گذاشت.

و من الله التوفیق

گروه عربی دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی

الدَّرْسُ الأوَّلُ الصَّدَقُ وَالْمَكْرُ

مَكَارٌ ... و سَادِجٌ ...

كان الرَّجُلانِ في مَدِينَةٍ.

ذهب هذانِ الرَّجُلانِ
إلى خارجِ المَدِينَةِ.
و بعد مُدَّةٍ كَسَبَا أموالاً
كثيرةً.

قال السَّادِجُ:

نأخُذُ قِسْماً مِنَ الأموالِ وَ نَدْفِينُ
الباقِيَ تحتَ هذه الشَّجَرَةِ.

فَقَبِلَ صَدِيقُهُ.

و بعد مُدَّةٍ

بعد أَيَّامٍ ...

جاء صَدِيقُهُ و قال: أنا محتاجٌ إلى
مالٍ ... نَدْهَبُ وَ نأخُذُ الأموالَ.

ذهب المَكَارُ وَ أخَذَ
الأموالَ.

و عندما وصلا إلى تلك الشجرة ما وجدّا الأموال!

فذهبا معاً ...

① عجبٌ ... ها ...
أنت سرقتَ الأموال!!

② كلاً ... ! والله! ... لا ...!

③ نعم ... السارقون هكذا!

فذهبا عند القاضي ...

مَنْ سَرَقَ الأموال؟

والله... إن هذا الرجل سَرَقَ الأموال.

هل عندك شاهد؟

نعم! ...! الشجرة ...!

بعد يومٍ ذهب القاضي عند الشجرة ...

تعجب القاضي ...

تَعَجَّبَ الْقَاضِي كَثِيرًا!

فَخَافَ ذَلِكَ الشَّخْصُ وَخَرَجَ مِنْهَا.

فَظَهَرَ الْمَكْرُ وَافْتَضَحَ الْمَكَارُ!

شهر تماشا

شهر تماشا، به راستی تماشایی است. به هر کوچه و محله‌ی آن که پای می‌گذاری، بین درختان، کنار نهر و در دامنه‌ی کوه، آدمک‌ها و تندیس‌های زیبایی را می‌بینی که به تو نگاه می‌کنند. هر جا تندیس هست، یک تابلو هم کنار آن قرار دارد. تابلو که نه، در واقع یک علامت و یک نشانه که گویی می‌خواهد درباره‌ی آن تندیس حرفی بزند.

دانش‌آموزان، گروه گروه به شهر تماشا می‌آیند و ضمن تفریح کردن و سرگرم شدن، درس‌های جالبی فرامی‌گیرند.

گفتنی است این شهر در هر گوشه‌ی خود و با هر تندیس و تابلو و منظره، درسی جداگانه درباره‌ی فعل‌های عربی به بازدیدکنندگان ارائه می‌دهد.

گروهی از دانش‌آموزان به تماشای این شهر رفته‌اند و همراه با «راهنما» از قسمت‌های گوناگون آن که هر یک دارای نام جداگانه و موضوع خاصی است، بازدید می‌کنند. ما همراه با آنان از قسمت‌های مختلف شهر بازدید می‌کنیم، مباحث گذشته را به یاد می‌آوریم و درس‌هایی درباره‌ی «فعل» می‌آموزیم.

نمایشگاه یادگارهای ماندگار

چیزی که از آغاز، نظر بازدیدکنندگان را به خود جلب می‌کند، تابلوها و تندیس‌هایی است که به گونه‌ای بسیار جالب در فضای سبز محوطه و در لابه‌لای درختان نصب شده‌اند. هریک از آن‌ها نوشته‌هایی را در معرض دید بازدیدکنندگان قرار می‌دهد.

گروهی از بازدیدکنندگان، قدم زنان به تماشای تابلوها و تندیس‌ها می‌پردازند؛ مانند ما نیز با آنان همراه می‌شویم و در این درس مطالب عربی سال اول را با هم مرور می‌کنیم.

اسم: مذکر - مؤنث
علامت مؤنث: ة

الجنة - يوم - شجرة - الحق - آية

مذکر و مؤنث

اسم اشاره

هذا - هذه : اسم‌های نزدیک

ذلك - تلك : اسم‌های دور

هذا - ذلك : اسم‌های مذکر

هذه - تلك : اسم‌های مؤنث

هذان - هذين : مثنای مذکر

هاتان - هاتين : مثنای مؤنث

هؤلاء - أولئك : اسم‌های جمع

تلك الجنة.
ذلك فضل الله.

هذا صراطٌ مستقيمٌ.
لا تقربا هذه الشجرة.

ادوات استفهام

- ما = چه، چیزی؟

- مَنْ = چه کسی؟

- أين = کجا

- در جواب «هل» از «نعم» یا «لا» استفاده می‌کنیم.

- در جواب «أین» از کلماتی مانند: «تحت، فوق، جنب، امام، خلف، علی، فی» استفاده می‌کنیم.

هل أنت ذهبتَ؟
أین بقيةُ الله؟
من المؤمن؟
ماهذا؟

مفرد، مثنی، جمع

مفرد: یک نفر، یک چیز: ایمان، مؤمن، مریم
مثنی: دونفر، دوچیز: عالمان، مسلمین
جمع: بیش از دونفر: مؤمنون، مسلمات، کُتب

جمع

جمع مذکر سالم: ون-ین : عالمون، سامعین
جمع مؤنث سالم: ات : مؤنثات، اطلاعات
جمع مکسر: عُقلاء، شُهَداء

انواع کلمه

کلمه: اسم - فعل - حرف
اسم: معمولاً همراه «ال» یا «تنوین»
هذا کتابٌ مصدَّقٌ.
خلق اللهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ.^۱

۱- آیاتی که در شهر تماشا مورد استفاده قرار می‌گیرد، تنها به عنوان شاهی بر موارد خوانده شده آمده است. بنابراین ترجمه‌ی این آیات و یا حفظ کردن معانی کلمات آن مورد تأکید نیست!

ضمير

هُوَ	هِيَ
هُمَا	هُمَا
هُمْ	هُنَّ
أَنْتَ	أَنْتِ
أَنْتُمَا	أَنْتُمَا
أَنْتُمْ	أَنْتُنَّ
أَنَا	نَحْنُ

غائب

مخاطب

متكلم

ماضي

ذَهَبَ	ذَهَبَتْ
ذَهَبَا	ذَهَبَتَا
ذَهَبُوا	ذَهَبْنَ
ذَهَبْتِ	ذَهَبْتِ
ذَهَبْتُمَا	ذَهَبْتُمَا
ذَهَبْتُمْ	ذَهَبْتُنَّ
ذَهَبْتُ	ذَهَبْتِ

غائب

مخاطب

متكلم

مضارع

يَذْهَبُ	يَذْهَبُ
يَذْهَبَانِ	يَذْهَبَانِ
يَذْهَبُونَ	يَذْهَبْنَ
يَذْهَبُ	يَذْهَبُ
يَذْهَبَانِ	يَذْهَبَانِ
يَذْهَبُونَ	يَذْهَبْنَ
يَذْهَبُ	يَذْهَبُ

غائب

مخاطب

متكلم

تَمَارِين

التَّمْرِينُ الْأَوَّلُ

هل ...؟

با توجه به متن درس، دور پاسخ درست خط بکشید:

- ۱ - هل أمر القاضي بجمع الحطب؟ نعم لا
۲ - هل سرق الرجل المكارأ الأموال؟ نعم لا
۳ - هل ظهر المكارأ وافتضح المكارأ؟ نعم لا

من ...؟

با توجه به متن درس، پاسخ درست را با علامت × مشخص کنید:

۱ - من سأل: أيتها الشجرة: من سرق الأموال؟

الرجل الساذج

القاضي

۲ - من خاف و خرج من داخل الشجرة؟

الرجل

القاضي

۳ - من قال نذهب و نأخذ الأموال؟

الرجل المكارأ

الرجل الساذج

التَّمْرِينُ الثَّانِي

هر یک از فعل‌های زیر را به فعل فارسی معادل آن (ترجمه‌ی فارسی آن) وصل کنید. با دقت کردن در معادل فارسی فعل‌ها، درمی‌یابیم که همگی آن‌ها بر زمان گذشته (ماضی) دلالت دارند:

سَرَقَ	رفت	رسیدند	یافتند	خَافَ
قَالَ				وَصَلَا
وَجَدَا	گفت	گرفت	آمد	طَلَبَ
قَبِلَ				سَأَلَ
سَمِعَ	شنید	دزدید	پرسید	جَاءَ
خَرَجَ	خارج شد	ترسید	دستور داد	دَهَبَ
أَخَذَ				أَمَرَ

الْتَّمَرِينَ الثَّلَاثُ

اسم‌های زیر عیناً از آیات قرآن کریم استخراج شده‌اند، هر یک از آن‌ها را در جای مناسب خود در جدول زیر قرار دهید؛ سپس، مفرد آن‌ها را بنویسید:

مُفْلِحُونَ، مُصْلِحُونَ، صَالِحَات، خَاشِعِينَ، جَنَّات، أَسْمَاء، أَيَّام، مَسَاجِد، مُشْرِكِينَ، مُخْلِصُونَ، آیات، بُيُوت، مُحْسِنِينَ، ظُلُمَات

مفرد	جمع مکسر	جمع مؤنث سالم	جمع مذکر سالم
مُفْلِح	—	—	مُفْلِحُونَ ...

التَّمْرِينُ الرَّابِعُ

با توجه به رمز جدول که ترکیب «الدَّرْسُ الْأَوَّلُ» است، افعال مورد نظر را در متن درس پیدا کنید و در خانه‌های جدول بنویسید (با در نظر گرفتن معادل فارسی این افعال در می‌یابیم که همگی آن‌ها «ماضی» هستند):

		ا		۱
	ب	ل	ط	۲
		د		۳
		ر		۴
		س		۵
		ا		۶
		ل		۷
		أ		۸
		و		۹
		ل		۱۰

- ۱ - گفت
- ۲ - خواست
- ۳ - یافتند (دو نفر)
- ۴ - دزدید
- ۵ - به دست آوردند (دو نفر)
- ۶ - ترسید
- ۷ - قبول کرد
- ۸ - دستور داد
- ۹ - رسیدند (دو نفر)
- ۱۰ - دانست

التَّمْرِينُ الْخَامِسُ

کلماتی را که زیر آن‌ها خط کشیده شده است، به دایره‌ی مربوط به آن‌ها وصل کنید:

۱- چون یاری خداوند و پیروزی فرا رسد و ببینی که مردم دسته دسته در دین خدا درمی‌آیند، پس به ستایش پروردگارت نیایش کن.

الدَّرَاسَاتُ الْقُرْآنِيَّةُ

در هر یک از آیات زیر، کلمه‌ای حذف شده است که شما در متن درس با آن آشنا شده‌اید. کلمه‌ی مورد نظر را با توجه به معنی آیه در جای خود قرار دهید:

أَمْرًا - عَلِيمًا - كَثِيرَةً

۱- ﴿كَمْ مِنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً... بِإِذْنِ اللَّهِ﴾ بقرة / ۲۴۹

(چه بسا گروه اندکی که به اذن خداوند بر گروه بسیاری غلبه کردند)

۲- ﴿قُلْ... رَبِّي بِالْقِسْطِ﴾ أعراف / ۲۹

(بگو پروردگرم به عدالت امر کرده است)

۳- ﴿قَدْ... كُلُّ أَنْسٍ مَشْرَبُهُمْ﴾ أعراف / ۱۶۰

(هر گروه آبشخور خویش را شناخت)

در تمرین قبل، کلماتی را در جای خالی آیات نوشتید. اکنون هم خانواده‌ی آن کلمه‌ها را در آیات زیر پیدا کنید و زیر آن‌ها خط بکشید:

أَمْرًا ﴿شَاوِرُهُمْ فِي الْأَمْرِ﴾ (آل عمران / ۱۵۹) - کار

عَلِيمًا ﴿اللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ﴾ (بقرة / ۹۵) - آگاه

كَثِيرَةً ﴿أَذْكَرُ رَبِّكَ كَثِيرًا﴾ (آل عمران / ۴۱) - بسیار

۱- در کارها با ایشان مشورت کن.

۲- خداوند به [حال] ستمکاران آگاه است.

۳- پروردگارت را بسیار یاد کن.

هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَانِ إِلَّا الْإِحْسَانُ ١٤

الدَّرْسُ الثَّانِي

ذَهَبَتْ غَرَالَهُ إِلَى بَرَكَةِ مَاءٍ وَ شَرِبَتْ مِنْهَا.
ثُمَّ وَقَفَتْ قَلِيلًا تَحْتَ الشَّجَرَةِ.

في هذا الوقت :

نَظَرَتْ إِلَى الْبُرْكََةِ ...
هذا شيءٌ عَجِيبٌ.

مَنْ هُوَ؟
مَنْ هِيَ؟
هل هو غُرَابٌ؟
هل هي حَمَامَةٌ؟
لِمَاذَا وَقَعَتْ فِي الْمَاءِ؟
لا ... لا ... ليس
في الْبُرْكََةِ شيءٌ! ...!

فَقَرَّبَتْ مِنَ الْبُرْكََةِ ...

عَجِيبٌ ... أَيُّهَا الْغُرَابُ!

ماذا حَدَّثَ؟!

: آه ... السُّجْدَةَ ...
السُّجْدَةَ ...

بعد لَحَظَاتٍ ...

سَمِعَتْ صَوْتًا ...

السُّجْدَةَ ...! السُّجْدَةَ ...!

عندما خرج الغرابُ، شكّر الغزالةَ.
ثمّ ذهبَ.

فخرجَ الغرابُ مِنَ البركةِ بِمُساعدَةِ الغزالةِ.

جاء صيادٌ إلى الغابةِ. فوقَ نَظَرُهُ على الغزالةِ.

في يومٍ مِنَ الأيامِ

حَسَنًا، حَسَنًا... هذا طعامٌ لذيذٌ.

فَقَصَدَ صَيْدَهَا...

عَلِمَ الغرابُ ...

فَحَمَلَ جِجَارَةً مِنْ سِجِّيلٍ ...
وَقَذَفَ الجِجَارَةَ على رَأْسِهِ.
فصرخَ الصيادُ وَهَرَبَتِ الغزالةُ!...

شهر تماشنا

کَتَبْتَ

کَتَبَ

هي

هو

سر و صدای زیادی به گوش می‌رسید. تعدادی از دانش‌آموزان همراه چند خانم معلم سرگرم بازدید از کوچه‌های باصفای باغ و تندیس‌های آن بودند.

تابلویی توجه دانش‌آموزان را به خود جلب کرد: **کارگاه آموزشی فعل‌سازی**

دانش‌آموزان علاقه‌مند بودند وارد این کارگاه شوند تا ببینند در آن‌جا چه می‌گذرد. خانم معلم قبول کرد و بچه‌ها وارد کارگاه شدند. به محض ورود، نگاهشان به دو تابلوی رنگی افتاد. که بر روی هر یک جدولی رسم شده بود.

۲

کَتَبْتَ	جَلَسْتُ	خَرَجْتُ
عَمِلْتُ	فَهِمْتُ	ضَحِكْتُ

۱

کَتَبَ	جَلَسَ	خَرَجَ
عَمِلَ	فَهِمَ	ضَحِكَ

در این هنگام معلم سؤالاتی از دانش‌آموزان پرسید:

- آیا فعل ماضی (گذشته) را به خاطر می‌آورید؟

- آیا می‌توانید چند فعل ماضی در فارسی مثال بزنید؟

- آیا به نظر شما فعل «می‌روم» ماضی است؟

به جدول (۱) نگاه کنیم.

- فعل‌های داخل جدول را چند بار با هم تکرار کنیم.

- با تکرار افعال آهنگ و موسیقی آن‌ها را به خاطر بسپاریم.

اکنون به جدول (۲) نگاه کنیم:

- فعل های داخل جدول را با هم بخوانیم.
 - چه تفاوتی میان فعل های دو جدول مشاهده می کنیم؟
 - چه حرفی به آخر فعل های جدول (۲) اضافه شده است؟
 - این حرف چه علامتی دارد؟
 - آیا اکنون با انجام چند مسابقه موافق هستید؟
- بچه ها با شنیدن کلمه مسابقه خوشحال شدند. معلم آنان را به چند گروه تقسیم کرد.

گروه (۱)

از میان کلمات داده شده، فعل ها را جدا کنیم :

الْغُرَابُ شَرِبَ الْبِرْكَةَ مُسَاعِدَةً
 سَمِعْتُ هَرَبْتُ وَقَعَ حِجَارَةً

گروه (۲)

فعل های داده شده را متناسب با ظاهرشان به دو دسته تقسیم کنیم :

فَصَدَ قَبِلْتُ خَرَجَ
 قَدَفْتُ نَظَرْتُ شَكَرْتُ

آفرین...! اکنون می خواهیم یک مسابقه ی دسته جمعی برگزار کنیم.
 - فعل هایی را که روی تابلو مشاهده می کنید مانند فعل های جدول (۲) بسازید :

وَصَلَ: ...	ظَهَرَ: ...	سَمِعَ: ...
فَصَدَ: ...	حَمَلَ: ...	هَرَبَ: ...
عَمِلَ: ...	وَقَعَ: ...	نَظَرَ: ...

بچه‌ها بعد از آن که مقداری با فعل‌های مختلف تمرین کردند، تابلویی را دیدند که روی آن نوشته شده بود:

در زبان عربی فعل‌ها دو دسته‌اند:
مذکر مؤنث
اگر «ت» را به آخر فعل اضافه کنیم آن فعل به مؤنث تبدیل می‌شود:
كَتَبَ ← كَتَبَتْ

«هو» و «هي» ضمیر هستند.
هو برای مذکر و هي برای مؤنث
هو كَتَبَ هي كَتَبَتْ

بچه‌ها هنگام ترک شهر تماشا با تابلویی روبه‌رو شدند که روی آن نوشته شده بود:

برای هر یک از فعل‌های ذیل یکی از دو ضمیر «هو» یا «هي» را به کار ببریم:

- نَصَرَ.
- ذَهَبَتْ.
- فَرِحَ.
- وَقَعَ.
- خَرَجَتْ.

تمارين

التَّمْرِينُ الْأَوَّلُ

مَنْ...؟

با توجه به متن درس، پاسخ درست را با علامت × مشخص کنید :

- ۱- مَنْ قَالَ : هَذَا طَعَامٌ لَذِيذٌ؟
 الغزالة الصيَّاد
- ۲- مَنْ قَصَدَ صَيْدَ الْغَزَالَةِ؟
 الغراب الصيَّاد
- ۳- مَنْ وَقَعَ فِي الْبِرْكَةِ؟
 الغرَاب الغرَالَة

هل...؟

با توجه به متن درس، دور پاسخ درست خط بکشید :

- ۱- هل حَمَلَتِ الْغَزَالَةُ حِجَارَةً؟
 نعم لا
- ۲- هل وَقَعَتِ الْحَمَامَةُ فِي الْبِرْكَةِ؟
 نعم لا
- ۳- هل قَصَدَ الصَّيَّادُ صَيْدَ الْغَزَالَةِ؟
 نعم لا

التَّمْرِينُ الثَّانِي

با توجه به تصویر، جمله ی درست را با علامت × مشخص کنید :

- نَظَرَتِ الطَّالِبَةُ إِلَى الْكِتَابِ.
- نَظَرَتِ الطَّالِبَةُ إِلَى الشَّجَرَةِ.
- قَرَأَ الطَّالِبُ الْكِتَابَ.

- هِيَ جَلَسَتْ* .
- هُوَ ذَهَبَ .
- هُوَ جَلَسَ .

- أَخَذَ الصَّيَّادُ الْحَمَامَةَ.
- أَخَذَتِ الصَّيَّادُ الْحَمَامَةَ.
- ذَهَبَ الصَّيَّادُ إِلَى الْغَابَةِ.

- حَمَلَتِ الْحَمَامَةُ الْحَبَّةَ.
- حَمَلَ الْحَمَامَةُ الْحَبَّةَ.
- أَخَذَ الْحَمَامَةُ الْحَبَّةَ.

- خَرَجَ الْغُرَابُ مِنَ الْبِرْكَةِ.
- وَقَعَتِ الْغُرَابُ فِي الْبِرْكَةِ.
- وَقَعَ الْغُرَابُ فِي الْبِرْكَةِ.

الْتَّمَرِينُ الثَّلَاثُ

جدول فعل های مذکر

معادل عربی هریک از فعل های مربوط به ردیف های جدول را از میان فعل های که تاکنون خوانده اید، پیدا کنید و با استفاده از ستون رمز جدول (الاحسان)، حروف آن فعل را در خانه های

جدول بنویسید :

		ا			۱
		ل			۲
		ا			۳
		ح			۴
		س			۵
	ف	ا	خ		۶
		ن			۷

- ۱- دستور داد
- ۲- گفت
- ۳- آمد
- ۴- حمل کرد
- ۵- شنید
- ۶- ترسید
- ۷- نگاه کرد

جدول فعل‌های مؤنث

معادل عربی هریک از فعل‌های مربوط به ردیف‌های جدول را با استفاده از فعل‌هایی که تاکنون خوانده‌اید، به صورت فعل ماضی مفرد مؤنث غایب بنویسید (حروف اول کلمه‌ی «الاحسان»

راهنمای شماست):

			ا		۱
			ل		۲
			ا		۳
			ح		۴
			س		۵
			ا		۶
			ن		۷

- ۱- آمد
- ۲- شتاب کرد
- ۳- بود
- ۴- رخ داد
- ۵- دزدید
- ۶- ترسید
- ۷- نگاه کرد

الْتَّمَرِينَ الرَّابِعُ

جاهای خالی را با استفاده از معادل‌های عربی کلمات داده شده پر کنید:

كان الْجَوُّ * بارداً * ... (برخواست^۱) الطَّالِبَةُ و ... (برداشت^۲) كُتِبَها و ...
 (رفت) إلى المدرسة. كان طفلٌ صغيرٌ في الشَّارِعِ ... (او) كان جائعاً * ...
 (باز کرد) الطَّالِبَةُ الْمُحْفَظَةَ. كان فيها طعامٌ ... (رفت) إلى الطِّفْلِ و ... (گذاشت)
 الطَّعامَ في يَدِ الطِّفْلِ. ف ... (خوشحال شد^۳) الطِّفْلُ و شَكَرها.

الْتَّمَرِينَ الْخَامِسُ

در عبارت‌های زیر اسم‌ها و ضمایر مذکر را به مؤنث و مؤنث را به مذکر تبدیل کنید؛ سپس، فعل‌ها را متناسب با صورت جدید اسم‌ها و ضمایر تغییر دهید:

- ۱- دَخَلَ الْمُعَلِّمُ فِي الصَّفِّ.
- ۲- هُوَ قَرَأَ هَذَا الْكِتَابَ.
- ۳- هِيَ كَتَبَتْ بِالْقَلَمِ.
- ۴- سَمِعَتِ الْمَرْأَةُ كَلَامَ اللَّهِ.

۱- برخاست: نَهَضَ ۲- برداشت: أَخَذَ، حَمَلَ ۳- خوشحال شد: فَرِحَ

حرف‌ها و عکس‌ها

عکس‌ها، طرح‌ها و تصویرهای تاریخی، ورزشی، طنزآمیز و اجتماعی را در مجلات ملاحظه کنید. هر کدام را که موضوع آن به یکی از جملات چهارگانه‌ی زیر مربوط می‌شود، بپرید و مانند نمونه‌های زیر در دفتر خود بچسبانید. جمله‌ی مربوط به آن را نیز در زیر تصویر بنویسید:

حسناً، حسناً... هذا طعامٌ لذيذٌ.

سَمِعَ صَوْتاً: النَّجْدَةَ... النَّجْدَةَ...

هل جزاءُ الإحسانِ إلا الإحسانُ؟!

هذا شيءٌ عَجيبٌ!

الدَّارَاتُ الْقُرْآنِيَّةُ

هریک از این کلماتی که در متن درس با آن‌ها آشنا شده‌اید، در یکی از آیات زیر به کار رفته است. با توجه به معنی آیه، کلمه‌ی درست را در جای خالی بنویسید:

شیء - یوم - حَمَل

﴿مَالِكٍ... الدِّينِ﴾ (صاحب روز جزا) حمد/ ۴

﴿هُوَ بِكُلِّ... عَلِيمٌ﴾ (او بر هر چیزی آگاه است) بقره/ ۲۹

﴿فَدَخَبَ مَنْ... ظُلْمًا﴾ (کسی که بارِ ستم را بر دوش کشد، نومید است) طه/ ۱۱۱
در تمرین قبل، کلماتی را در جای خالی آیات نوشتید. در آیات زیر، هم خانواده‌ی آن کلمات را پیدا کنید و زیر آن‌ها خط بکشید:

﴿لَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ﴾ (چیزها) أعراف/ ۸۵

﴿فَهَلْ يَنْتَظِرُونَ إِلَّا مِثْلَ أَيَّامِ الَّذِينَ...﴾ (روزها) یونس/ ۱۰۲

﴿مِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ﴾ (حمل کردیم) مریم/ ۵۸

﴿حَمَّالَةَ الْحَطَبِ﴾ (بارکش) لَهَب/ ۴

الدَّرْسُ الثَّالِثُ نَتِيجَةُ الْعَمَلِ

في أيام الشتاء

أيتها الأصدقاء...

يا أهل الغابة...

يا أيها الحيوانات...

اليوم ضيافة في بيت الأسد...

اليوم ضيافة في

بيت الأسد...

في الطريق

الْحَمَامَةُ وَالْبُومَةُ قَدْ ذَهَبْنَا.

بعد دقائق:

الزَّرَافَةُ وَالْغَزَالَةُ وَصَلْنَا إِلَى بَيْتِ الْأَسَدِ.

وفي الطريق كان الحماز والتعلب والذئب.

هم

عجبوا و

قالوا:

عجيب... عجيب... هذه ضيافة عظيمة،

جميع الحيوانات في هذه الضيافة!

عندما وصلوا إلى بيت الأسد
جاء الأسد لاستقبال الحيوانات.

الحمائر والتعلب جلسا
قرب الأسد و أكلوا
من الفواكه والأطعمة
والأسد أكل معهما أيضاً.

مزحياً بالأسد على هذه الضيافة في هذا الفصل.

ثم نهض التعلب وقال :

و في بيت الأسد

عجب الذئب كثيراً من هذه الضيافة.

كيف جمع الأسد هذه الأطعمة؟...

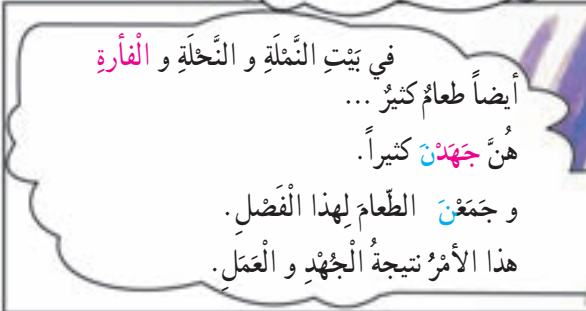
إنه قوي و هو سلطان الغابة...

فهم التعلب ونظر إلى الذئب :

لا ... لا ...

هذا الأمر نتيجة جهده.

في بيت النملة والنحلة والفأرة
أيضاً طعام كثير ...
هنا جهن كثير.
وجمع الطعام لهذا الفصل.
هذا الأمر نتيجة الجهد والعمل.

شهر تماشا

کَتَبَا هَمَا کَتَبَتَا هَمَا
کَتَبُوا هُمْ کَتَبْنَ هُنَّ

میدان کوچک شهر پر از تندیس بود. در گوشه‌ای دو تندیس مذکر و در گوشه‌ای دیگر دو تندیس مؤنث. در نقطه‌ای دورتر تندیس‌های سه نفره. اولین علامتی که جلب توجه می‌کرد تابلویی بود که روی آن علامت نوشته شده بود.

راهنما از فرصت استفاده کرد و به بچه‌ها گفت:

– بچه‌ها! این علامت [] را می‌بینید؟!

این علامت نشان‌دهنده‌ی «دو نفر» است!

یکی از بچه‌ها پرسید: یعنی ما هر جا این علامت را دیدیم باید بفهمیم

که دو نفر انجام‌دهنده‌ی آن کار هستند؟

– بله، آفرین!

خوب! اکنون به جدول ۱ و ۲ که قبلاً نیز با آن آشنا شده‌ایم نگاه

کنیم.

۲

کَتَبْتُ	جَلَسْتُ	خَرَجْتُ
عَمِلْتُ	فَهِمْتُ	ضَحِكْتُ

۱

کَتَبَ	جَلَسَ	خَرَجَ
عَمِلَ	فَهِمَ	ضَحِكَ

سپس علامت مثنی را به این فعل‌ها متصل کنیم:

...	...	کَتَبْنَا
...

...	...	کَتَبُوا
...

بچه‌ها پس از پر کردن خانه‌های جدول با اشاره‌ی راهنما متوجه شدند که زمان مسابقه فرا رسیده است.

گروه (۱)

فعل‌های روبه‌رو را به مثنی تبدیل کنیم:

شَرِبَ : ...	قَبِلْتُ : ...	وَصَلَ : ...
فَصَدَّ : ...	ضَرَبْتُ : ...	نَظَرْتُ : ...

گروه (۲)

نوع صیغه‌ی هر فعل را بنویسیم:

حَرَجْتَا : مثنای مؤنث غایب	نَصَرَا : ...	جَعَلْنَا : ...
سَمِعْتُ : ...	سَمِعَا : ...	قِيلَ : ...

گروه (۳)

معنای فعل‌های ذیل را بنویسیم:

حَمَلًا : ... صَرَخَتْ : ... أَكَلَ : ...
وَقَعْنَا : ... هَرَبَا : ... قَرَّبْنَا : ...

پس از استراحتی کوتاه، راهنما بچه‌ها را به گوشه‌ی دیگر شهر تماشا راهنمایی کرد. در آن جا تندیس‌های سه نفره جلب توجه می‌کرد. در یک سو تندیس‌های مذکر و در سوی دیگر تندیس‌های مؤنث وجود داشت. در کنار هر گروه یک علامت نیز قرار گرفته بود:

بچه‌ها به محض دیدن تابلوها همگی شروع کردند به خواندن فعل‌ها :
خَرَجُوا، جَلَسُوا... خَرَجْنَ، جَلَسْنَ...

سپس راهنما به علامت «وا» و «ن» اشاره کرد و پرسید:

با توجه به فعل‌هایی که خواندیم علامت «وا» مربوط به کدام دسته است؟

جمع مذکر □ جمع مؤنث □

علامت «ن» برای کدام دسته مناسب است؟

جمع مؤنث □ جمع مذکر □

آنان بی برده بودند که «وا» نشانه‌ی جمع مذکر و «ن» نشانه‌ی جمع مؤنث است.

در این لحظه بچه‌ها متوجه شدند که باید به سراغ پر کردن خانه‌های جدول ۱ و ۲ بروند:

۲

كَتَبَتْ	جَلَسَتْ	خَرَجَتْ
عَمِلَتْ	فَهِمَّتْ	ضَحِكَتْ

...	...	كَتَبْنَ
...

۱

كَتَبَ	جَلَسَ	خَرَجَ
عَمِلَ	فَهِمَّ	ضَحِكَ

...	...	كَتَبُوا
...

بچه‌ها که با روش کار راهنما آشنا شده بودند، دریافتند که پس از پر کردن خانه‌های جدول باید

خود را برای مسابقه آماده کنند.

گروه (۱)

سیغه‌های جمع افعال روبه‌رو را

بنویسیم:

...	نَظَرْتُ	...	أَخَذْتُ
...	وَقَعْتُ	...	ذَهَبْتُ

گروه (۲)

سیغه‌های جمع افعال روبه‌رو را

بنویسیم:

...	نَظَرْتُ	...	أَخَذْتُ
...	وَقَعْتُ	...	ذَهَبْتُ

گروه (۳)

نوع صیغه های هر فعل را بنویسیم :

... وَصَلْنَا : ...	نَهَضُوا : ...	سَمِعَنَّ : جمع مؤنث غایب
... جَهَدَنَّ : كَتَبَنَّ :	جَمَعُوا : ...

گروه (۴)

معنای فعل های روبه رو را بنویسیم :

عَجِبُوا : ...
وَصَلَّتْ : ...
أَكَلْنَ : ...
قَالُوا : ...

پس از انجام مسابقه، راهنما به بچه ها گفت :
با یادگیری صیغه های این درس، شش صیغه ی **غایب** را یاد گرفتیم.
بچه ها درحال خارج شدن از شهر تماشا بودند که نگاه شان به تابلوهای ذیل افتاد :

«هُنَّ»
جمع مؤنث غایب
هُنَّ جَلَسْنَ

«هُم»
جمع مذکر غایب
هُم جَلَسُوا

«هُمَا»
مثنای مذکر و مؤنث
هُمَا جَلَسَا

مسابقه گروهی

برای هریک از فعل های ذیل یکی از ضمایر «هُمَا»، «هُم» و «هُنَّ» را به کار ببریم :

- ۱- ... سَجَدُوا لِلَّهِ.
- ۲- ... نَظَرْنَا إِلَى الْوَالِدَيْنِ.
- ۳- ... كَتَبَنَّ الدُّرُوسَ.
- ۴- ... وَصَلَا إِلَى الْبَيْتِ.

التَّمْرِينُ الرَّابِعُ

متن زیر را بخوانید و کلمات فارسی آن را به عربی برگردانید :

في يومِ الجمعةِ

فائزةٌ وسعيدةٌ ... إلى المدرسةِ .

رفتند

و حينما * ... إلى هناك *

رسيدند

... بابَ المدرسةِ مُغَلَّقًا * .

يافتند

ذلكَ اليومِ كانَ يومَ الجمعةِ !!

في الغابةِ

التَّلَامِيذُ و مُدَرِّسُهُمُ ... إلى الغابةِ لِسَفَرَةٍ عِلْمِيَّةٍ * .

رفتند

عندما ... إلى وَسَطِ الغابةِ ،

رسيدند

!...

تعجب کردند

...

گفتند

أينَ طريقُ العُودَةِ *؟ هَلِ التَّلَامِيذُ ضَلُّوا * الطَّرِيقَ؟!

التَّمْرِينُ الْخَامِسُ

با توجه به تصویر، جاهای خالی را پر کنید :

- ۱ - الطَّالِبَانِ ... مِنَ الْبَيْتِ.
- ۲ - الْمُعَلِّمَتَانِ ... الْمَدْرَسَةَ.
- ۳ - الرَّجَالُ ... حَانُوتَهُمْ* .
- ۴ - ... وَصَلْنَا إِلَى الْمَدْرَسَةِ.

التَّمْرِينُ السَّادِسُ

آیات زیر را ترجمه کنید :

- ﴿وَجَعَلَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ﴾
﴿جَعَلَ الشَّمْسَ سِرَاجًا﴾
﴿ذَكَرُوا اللَّهَ كَثِيرًا﴾

الدَّرَاسَاتُ الْقُرْآنِيَّةُ

با توجه به معنی آیات، هریک از کلمه‌های زیر را در جای خالی مناسب قرار دهید :

جَمَعَ - عَمَلًا - عَجِبُوا

- ﴿لَّذِي ... مَالًا﴾ (کسی که مالی جمع کرد) هَمَزَةٌ / ۳
- ﴿... أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ﴾ (تعجب کردند که انذاردهنده‌ای به سويشان آمد) ق / ۲
- ﴿فَلْيَعْمَلْ ... صَالِحًا﴾ (باید کاری شایسته انجام دهد) كهف / ۱۱۰
- در آیات زیر، کلمه‌های هم‌خانواده‌ی کلمات بالا را پیدا کنید و زیر آن‌ها خط بکشید :

﴿وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا﴾ (همگی) آل عمران / ۱۰۳

﴿...الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ﴾ (انجام دادند) بقره / ۲۵

﴿وَلَهُمْ أَعْمَالٌ مِنْ دُونِ ذَلِكَ﴾ (کارهایی) مؤمنون / ۶۳

﴿هَذَا شَيْءٌ عَجِيبٌ﴾ (شگفت) ق / ۲

﴿أَوْعَجِبْتُمْ أَنْ جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِنْ رَبِّكُمْ...﴾ (تعجب کردید) أعراف / ۶۳

الدَّرْسُ الرَّابِعُ الْخَرِيقُ ... !

و طَلَبَتْ مِنْ سَلْمَانَ وَ سُمَيَّةَ قِرَاءَةَ دَرْسِهِمَا .

خَرَجَتْ الْأُمُّ مِنَ الْبَيْتِ .

قَرَأَ سَلْمَانُ دَرْسَهُ حَوْلَ احْتِرَاقِ الْكُحُولِ وَ الْمِلْحِ .

فَقَصَدَ اخْتِبَارَ الدَّرْسِ بِمُسَاعَدَةِ سُمَيَّةَ .

إِخْتِبَارٌ

سُمَيَّةَ

سَلْمَانَ

الْكَبْرِيتِ

الْمِلْحِ

الْكُحُولِ

!!!...

وَصَلَ الْأَبُ أَيْضاً وَنَظَرَ إِلَى الْبَيْتِ
الْمَحْرُوقِ ...

فَحَزِنَ كَثِيراً ...
ثُمَّ نَظَرَ إِلَى سَلْمَانَ وَسُمَيَّةَ ... نَظَرَ
إِلَيْهِمَا ... فَقَطَّ!!

وَبَعْدَ سَاعَةٍ

عِنْدَمَا رَجَعَتِ الْأُمُّ، حَزِنَتْ
كَثِيراً ...

شهر تماشا

كَتَبَتْ

كَتَبَتْ

أَنْتِ

أَنْتِ

در گوشه‌ای از باغ، نقاشی دو نقاش که خیلی تند و سریع روی دو تابلو نقاشی می‌کردند، جلب توجه می‌کرد. آن‌چه از دور به نظر بچه‌ها آمد دو تابلوی «ت» و «ت» بود. بچه‌ها با دیدن این دو علامت از یک‌دیگر می‌پرسیدند:

چه تفاوتی میان این دو علامت وجود دارد؟

در این هنگام راهنما رو به بچه‌ها کرد و گفت:

برای یافتن جواب کافی است به دو تصویر نقاشی شده توجه کنید.

سؤال کلیدی

این دو علامت برای صیغه‌های غایب به کار می‌روند یا مخاطب؟ یکی از بچه‌ها پاسخ داد: ما در دو درس گذشته صیغه‌های غایب را یاد گرفتیم. اکنون نوبت یادگیری **صیغه‌های مخاطب** است.

در این لحظه راهنما جدول ذیل را به بچه‌ها نشان داد و از آن‌ها خواست که طبق الگوی داده شده خانه‌های خالی دو جدول را پر کنند.

كَتَبَتْ	جَلَسَ	خَرَجَ
عَمِلَ	فَهِمَ	ضَحِكَ

...	...	كَتَبَتْ
...

...	...	كَتَبَتْ
...

با پر کردن خانه‌های جدول زمان مسابقه فرا رسید.

گروه (۱)

صیغه‌های ذیل را به مخاطب مذکر تبدیل کنیم :

وَصَلَّ : وَصَلَّتْ	نَظَرَ : ...	نَدِمَ : ...
لَعِبَ : ...	فَتَحَ : ...	قَصَدَ : ...

گروه (۲)

صیغه‌های ذیل را به مخاطب مؤنث تبدیل کنیم :

وَصَلَّ : وَصَلَّتْ	نَظَرَ : ...	نَدِمَ : ...
لَعِبَ : ...	فَتَحَ : ...	قَصَدَ : ...

گروه (۳)

فعل‌های ذیل را متناسب با صیغه به مخاطب تبدیل کنیم :

حَزِنْتُ : حَزِنَتْ	فَهِمَ : ...	سَمِعْتُ : ...
وَقَعَ : ...	خَرَجْتُ : ...	عَلِمَ : ...

گروه (۴)

معنای فعل های ذیل را بنویسیم :

نَظَرُوا :	خَرَجَتْ :	جَلَسُوا :
رَجَعَا :	قَرَأَتْ :	لَعِنَ :

با انجام مسابقات بچه ها دریافتند که تا کنون هشت صیغه ی فعل ماضی را یاد گرفته اند.

در این هنگام راهنما تابلوی ضمیر را به دانش آموزان نشان داد :

«أَنْتَ» و «أَنْتِ» ضمیر هستند.

أَنْتَ (تو) برای مذکر و أَنْتِ (تو) برای مؤنث
 أَنْتَ أَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ وَ نَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ.
 أَنْتِ أَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ وَ نَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ.

عبارت های ذیل را مانند مثال به مخاطب تبدیل و ترجمه کنیم :
 مثال: هُوَ كَتَبَ : أَنْتَ كَتَبْتَ (تو نوشتی)
 هِيَ كَتَبَتْ : أَنْتِ كَتَبْتِ (تو نوشتی)

هِيَ رَجَعَتْ : ...	هُوَ جَلَسَ : ...
هُوَ سَأَلَ : ...	هِيَ قَرَأَتْ : ...
هِيَ نَظَرَتْ : ...	هُوَ دَهَبَ : ...

تَمَارِين

التَّمْرِينُ الْأَوَّلُ

مَنْ...؟

با توجه به متن درس، پاسخ درست را با علامت × مشخص کنید:

۱ - مَنْ خَرَجَ مِنَ الْبَيْتِ؟

سُمِّيَّة

الْأُمُّ

سلمان

۲ - مَنْ قَصَدَ اخْتِبَارَ الدَّرْسِ؟

سُمِّيَّة

سلمان

سلمان و سُمِّيَّة

۳ - مَنْ فَتَحَتْ عَيْنَهَا بِحَسْرَةٍ؟

الْأُمُّ

الْأَبُ

سُمِّيَّة

هل...؟

۴ - هل نَدِمَ سَلْمَانُ عَلَى عَمَلِهِ؟

لا

نعم

۵ - هل خَرَجَتْ سُمِّيَّةٌ مِنَ الْبَيْتِ؟

لا

نعم

التَّمْرِينُ الثَّانِي

در جمله‌های زیر، با توجه به فعل داده شده، جای خالی را با فعل مفرد مخاطب پر کنید:

۱ - اللَّهُمَّ * «أنت» ... لي في دعائك و مَسَأَلَتِكَ * . (إِذْنٌ) * از دعای افتتاح

۲ - أَنْتَ قَدْ ... الْأَرْضَ عَدْلًا . (مَلَأَ) * از دعای ندبه

۳ - هل أنت ... قِصَصَ الْأَنْبِيَاءِ؟ (قَرَأَ)

۴ - اللَّهُمَّ أَنْتَ قَدْ ... الْقُرْآنَ آيَةً * لِلنَّاسِ * . (جَعَلَ)

۵ - أَنْتَ قَدْ ... إِيمَانِكَ . (حَفِظَ) *

التَّمْرِينُ الثَّلَاثُ

با توجه به تصویر، جاهای خالی را با استفاده از ریشه‌های داده شده با فعل ماضی مناسب پر کنید (خَرَجَ، سَمِعَ، سَأَلَ، فَتَحَ، قَرَأَ، كَتَبَ):

۱- أنتَ ... المعلمَ سؤالاً. ۲- أنتَ ... من البيتِ. ۳- أيُّها الطِّفلُ! أنتَ ... الكتابِ.

۴- هل أنتَ ... كلامَ الأمِّ؟ ۵- أيُّها الطِّالبُ! هل ... التَّمْريناتِ؟ ۶- أيُّها الطِّفلةُ! هل ... مَحْفَظَتِكَ؟

التَّمْرِينُ الرَّابِعُ

غلط‌های موجود در عبارات‌های زیر را تصحیح کنید:

۱- أيُّها الطِّالبُ! أنتَ حَفَظْتَ دَرَسَكَ.

۲- أيُّها الطِّالبةُ! قَدْ بَلَغْتَ * الرُّشْدَ *.

۳- أيُّها القاضي! حَكَمْتَ * بِالْعَدْلِ *.

التَّمْرِينُ الْخَامِسُ

در جای خالی ضمیر مناسب بگذارید:

۱- أيُّها الطِّفلُ! ... لَعَبْتَ فِي الْبَيْتِ.

۲- أيُّها الطِّفلةُ! لِمَاذَا ... تَرَكْتِ * يَدَ أُمِّكَ؟

۳- اَللَّهُمَّ ... خَلَقْتَ * السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِأَحْسَنِ * شَكْلٍ.

۴- ... رَكَعَتْ * وَسَجَدَتْ * لِلَّهِ.

۵- ... شَرِبْتَ الْمَاءَ.

حرف‌ها و مکس‌ها

از میان جملات و عبارت‌هایی که در متن درس و تمرینات خوانده‌اید، برای هر یک از تصاویر، جمله‌ای مناسب انتخاب کنید :

الدَّاسَاتُ الْقُرْآنِيَّةُ

با کلمات زیر به طور مستقیم یا از طریق کلمه‌های هم‌خانواده‌ی آن‌ها آشنا هستید. این کلمه‌ها را متناسب با معنی آیات، در جاهای خالی قرار دهید :

رَجَعَ - اللَّيْلَ - خَرَجُوا

- ﴿جَعَلَ ... سَكَنًا﴾ (خداوند [شب را مایه‌ی آرامش قرار داد] أنعام / ۹۶)
- ﴿... موسى إِلَى قَوْمِهِ﴾ (موسی به سوی قومش بازگشت) أعراف / ۱۵۰
- ﴿... مِنْ دِيَارِهِمْ﴾ (از خانه‌های خویش خارج شدند) بقره / ۲۴۳

هم‌خانواده‌های این کلمه‌ها را در آیات زیر پیدا کنید و زیر آن‌ها خط بکشید :

﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ﴾ (شب)	﴿إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ﴾ (بازگشتگان)	﴿يَرْجِعَ إِلَيْنَا مُوسَى﴾ (باز می‌گردد)	رَجَعَ
﴿يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللَّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ﴾ (خارج می‌شود)	﴿هَمُّوا بِإِخْرَاجِ الرَّسُولِ﴾ (خارج کردن)	﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ﴾ (شب)	اللَّيْلَ
﴿يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللَّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ﴾ (خارج می‌شود)	﴿هَمُّوا بِإِخْرَاجِ الرَّسُولِ﴾ (خارج کردن)	﴿يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللَّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ﴾ (خارج می‌شود)	خَرَجُوا

الدَّرْسُ الْخَامِسُ أَيْنَ الرَّسَالَةُ؟

في يَوْمٍ من الأَيَّامِ
فَقَدَ رِسَالَةً مُهِمَّةً لِلرَّئِيسِ...

السَّيِّدُ الْجَلِيلِيُّ مُوَظَّفٌ.
هُوَ رَجُلٌ غَيْرُ مُنْظَمٍ.

... في المَحْفَظَةِ...؟!

أَيْنَ...؟!
أَيْنَ الرَّسَالَةُ...؟!

على المِنْضَدَةِ...؟!

في عُرْفَةِ السَّيِّدِ الرَّحِيمِيِّ وَ السَّيِّدِ الْإِبْرَاهِيمِيِّ

هل رَأَيْتُمَا رِسَالَةَ الرَّئِيسِ؟

لا ... لا ... لا

لا ... لا ... لا

أَمْسَ أَنْتُمَا أَخَذْتُمَا تِلْكَ الرَّسَالَةَ...
حَتْمًا فِي عُرْفَتِكُمَا.

عند باب العُرْفَةِ

في العُرْفَةِ الكَبِيرَةِ

هل رأيتُما رسالةَ الرَّئيسِ؟

لا ...

أنتَ نَسِيتَ.

أيتها الأصدقاءُ! هل رأيتمُ
رسالةَ الرَّئيسِ؟

لا ...

لا ...

ولكن أنتمأ أخذتُمأ تلك الرسالةَ.

لا ...

لا ...

لا ...

هل رأيتمُ رسالةَ الرَّئيسِ
أيتها السِّدَاتُ؟!

هل نسيتَ مرَّةً أُخرى؟!

إلهي! أين الرسالة؟!

تَعَبَ كثيراً ثُمَّ رَجَعَ إِلَى غُرْفَتِهِ وَجَلَسَ عَلَى الْكُرْسِيِّ ...

أَيْنَ ...؟! أَيْنَ الرِّسَالَةُ؟!

فَجَاءَ

نَظَرَ ... فَنَظَرَ ...

وَ صَرَخَ مُتَعَجِّباً:

هَآ هَذِهِ هِيَ الرِّسَالَةُ!

شهر تماشا

كَتَبْتُمَا كَتَبْتُمْ كَتَبْتَنِّ
أَتَمَّا أَنتُمْ أَتُنِّ

در شهر تماشا بچه‌ها با تابلوها و کارت‌هایی مواجه شدند که روی آن‌ها فعل‌هایی نوشته شده بود. راهنما از فرصت استفاده کرد و سه کارت را که روی آن علامت‌های «تَمَّا، تُمْ، تَنْ» نوشته شده بود، به دست گرفت و از بچه‌ها خواست که با صدای بلند این علامت‌ها را بخوانند.

این علامت‌ها برای صیغه‌های مخاطب به کار می‌روند و به آخر فعل ماضی متصل می‌شوند:

تَمَّا تُمْ تَنْ

«تَمَّا»: صیغه‌های مثنی ← كَتَبْتُمَا

«تُمْ»: جمع مذکر ← كَتَبْتُمْ

«تَنْ»: جمع مؤنث ← كَتَبْتَنِّ

در این جا وقت آن رسیده بود که بچه‌ها خانه‌های جدول را با استفاده از فعل‌های روبه‌رو طبق نمونه کامل کنند:

حَرَجَ	جَلَسَ	كَتَبَ
ضَحِكَ	فَهِمَ	عَمِلَ

جمع مؤنث

...	...	كَتَبْتَنِّ
...

جمع مذکر

...	...	كَتَبْتُمْ
...

مثنی

...	...	كَتَبْتُمَا
...

پس از پرکردن خانه‌های جدول زمان مسابقه فرار کنید .

این صیغه‌ها را به مثنای مخاطب تبدیل کنیم :

رَأَيْتَ : ...	صَرَخْتَ : ...	تَعَبْتَ : ...
أَخَذْتَ : ...	نَظَرْتَ : ...	نَسِيتَ : ...

گروه (۲)

این فعل‌ها را مانند نمونه به صیغه‌های جمع تبدیل کنیم :

حَفِظْتَ : حَفِظْتُمْ، حَفِظْتُنَّ	بَلَّغْتَ : ... ، ...
مَلَأْتَ : ... ، ...	جَعَلْتَ : ... ، ...

گروه (۳)

این افعال، صیغه‌های غایب هستند. آن‌ها را مانند نمونه به صیغه‌های مناسب مخاطب تبدیل

کنیم :

رَكَعُوا : رَكَعْتُمْ	شَرِبْنَ : ...	جَلَسْنَا : ...
سَمِعَ : ...	نَظَرَا : ...	جَمَعْتُ : ...

گروه (۴)

معنای هر فعل را بنویسیم :

دَهَبْتَنَ : ...	أَمَرُوا : ...	أَخَذْتُمْ : ...
سَأَلْتُمَا : ...	عَلِمْتَ : ...	شَرِبْتُ : ...

با انجام این مسابقات، دانش آموزان به طرف تابلوی ضمائر رفتند :

أَنْتُمْ : شما دو نفر»
أَنْتُمْ أَمْرْتُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَ نَهَيْتُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ .
أَنْتُمْ : شما (چند نفر مذکر)
أَنْتُمْ أَمْرْتُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَ نَهَيْتُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ .
أَنْتُنَّ : شما (چند نفر مؤنث)
أَنْتُنَّ أَمْرْتُنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَ نَهَيْتُنَّ عَنِ الْمُنْكَرِ .

در این لحظه یکی از بچه‌ها که گویی به موضوع مهمی پی برده بود گفت :
راستی بچه‌ها!

مثل این که آهنگ این ضمائر مانند صیغه‌های مخاطبی است که خوانده ایم :

أَنْتِ دَهَبْتِ
أَنْتُمْ دَهَبْتُمْ
أَنْتُنَّ دَهَبْتُنَّ
أَنْتِ دَهَبْتِ
أَنْتُمْ دَهَبْتُمْ
أَنْتُنَّ دَهَبْتُنَّ

فعل‌های ذیل را با ضمیر مناسب به کار ببریم :

- ۱- ... جَلَسْتُ عَلَى الْأَرْضِ .
- ۲- ... رَأَيْتِ الْمَعْلَمَةَ .
- ۳- ... فَقَدْتُمَا الْكِتَابَ .
- ۴- ... سَجَدُوا لِلَّهِ .
- ۵- ... كَتَبْتَ التَّمْرِينَ .

تَمَارِين

التَّمْرِينُ الْأَوَّلُ

با توجه به متن درس، جواب درست را مشخص کنید :

- ۱ - السَّيِّدُ الْجَلِيلِيُّ رَجُلٌ مَنْظَمٌ. ص غ
- ۲ - السَّيِّدُ الرَّحِيمِيُّ فَقَدَ الرَّسَالََةَ. ص غ
- ۳ - السَّيِّدَاتُ وَجَدْنَ الرَّسَالََةَ الْمَفْقُودَةَ* . ص غ

نعم - لا

- ۴ - هل وَجَدَ السَّيِّدُ الْجَلِيلِيُّ الرَّسَالََةَ فِي غُرْفَةِ أَصْدِقَائِهِ؟ لا نعم
- ۵ - هل كَانَتِ الرَّسَالََةُ مُهِمَّةً؟ لا نعم
- ۶ - هل فَقَدَ السَّيِّدُ الْإِبْرَاهِيمِيُّ الرَّسَالََةَ؟ لا نعم

التَّمْرِينُ الثَّانِي

آقای جلیلی چهار بار جمله‌ی «آیا شما نامه‌ی رئیس را دیده‌اید» را به کار برده است. هر یک از جمله‌های عربی زیر، به کدام یک از مخاطبانِ آقای جلیلی مربوط می‌شود؟

هل رأیتما رسالَةَ الرَّئِيسِ؟	هل رأیتما رسالَةَ الرَّئِيسِ؟
هل رأیتما رسالَةَ الرَّئِيسِ؟	هل رأیتما رسالَةَ الرَّئِيسِ؟

في غُرْفَةِ السَّيِّدِ الرَّحِيمِيِّ وَ السَّيِّدِ الْإِبْرَاهِيمِيِّ.

في الغُرْفَةِ الْكَبِيرَةِ لِلْسَّيِّدَاتِ.

عند البابِ لِلسَيِّدَتَيْنِ.

في العُرفَةِ الكُبيرةِ لِأَصْدِقَائِهِ.

التَّمْرِينُ الثَّلَاثُ

این پرنده می تواند روی هر یک از مجموعه های زیر فرود بیاید. جاهای خالی را با فعل های «عَجِبَ، أَخَذَ، خَرَجَ، أَكَلَ، قَرَأَ» از زبان پرنده پر کنید:

أنتما ... الكتاب.

أنتم * ...

من كلام ...

أنتِ ... القرآن.

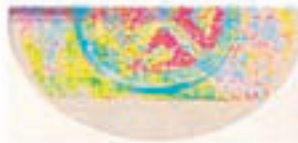

أنتن * ...

من الـ ...

أنتما ... الطعام.

التَّمْرِينُ الرَّابِعُ

با رعایت تناسب فعل و ضمیر، هر پرنده را به لانه‌اش راهنمایی کنید :

التَّمْرِينُ الْخَامِسُ

متناسب با ضمیر داده شده، کلماتی را که زیر آن‌ها خط کشیده شده است، تغییر دهید :

۱ - أَنْتَ دَخَلْتَ فِي دِينِ اللَّهِ. (أَنْتُمْ)

۲ - أَنْتُمْ تَرَكْتُمْ عِبَادَةَ الطَّاغُوتِ. (أَنْتِ)

۳ - أَنْتُمْ شَكَرْتُمْ رَبَّ الْعَالَمِينَ. (أَنْتِ)

الدَّرَاسَاتُ الْقُرْآنِيَّةُ

شما کلمات زیر را به طور مستقیم یا از طریق هم خانواده های آن ها می شناسید. هریک از آن ها را با توجه به معنی آیات، در جای خالی مناسب قرار دهید :

رَجُلٌ - رَأَيْتُمْ - رَسُولٌ

﴿ قال ... مؤمنٌ ﴾ (مردی مؤمن گفت ...)

غافر / ۲۸

﴿ أ ... ما أنزلَ اللهُ لَكُمْ ﴾ (آیا دیدید آنچه را که خداوند برای شما فرو فرستاد؟)

یونس / ۵۹

﴿ جاءكم ... مُصَدِّقٌ ﴾ (پیامبری تصدیق کننده برای شما آمد) آل عمران / ۸۱

اکنون، هم خانواده های کلمات یادشده را در آیات زیر پیدا کنید و زیر آن ها خط بکشید :

رَجُلٌ ﴿ رجالٌ مؤمنونَ و نساءٌ مؤمناتٌ ﴾ (مردان)

فتح / ۲۵

رَأَيْتُمْ ﴿ رأيتُ أحدَ عشرَ كوكباً ﴾ (دیدم)

یوسف / ۴

﴿ رأی كوكباً ﴾ (دید)

أنعام / ۷۶

رسول ﴿ جاءتْ رُسُلٌ رَبَّنَا بِالْحَقِّ ﴾ (پیامبران)

أعراف / ۴۳

﴿ أرسلنا رُسُلنا بِالْبَيِّناتِ ﴾ (فرستادیم)

حدید / ۲۵

شَعَرَ الْعَدُوُّ بِوُجُودِنَا...

فِي هَذِهِ اللَّحْظَةِ... هَجَمَ عَلَيْنَا كَلْبٌ...

و بَيْنَ الطَّرِيقِ أَسْرَنَا جُنْدِيًّا مِنَ الْعَدُوِّ...

نَحْنُ هَرَبْنَا فِي ظُلْمَةِ اللَّيْلِ...

وَصَلْنَا إِلَى مَقَرَّنَا.

فَفَرِحَ الْقَائِدُ كَثِيرًا بِسَلَامَتِنَا وَنَجَاحِنَا.
وَ شَكَرْنَا رَبَّنَا عَلَى هَذَا النَّجَاحِ.

شهر تماشا

كَتَبْتُ كَتَبْنَا
أَنَا نَحْنُ

جالب‌ترین و با صفت‌ترین لحظات بازدید، هنگامی بود که بازدیدکنندگان پس از عبور از میان درختان، رودخانه‌ای را دیدند که زیر نور آفتاب می‌درخشید و دو قایق روی آن شناور بود. روی این دو قایق دو علامت جلب توجه می‌کرد. بچه‌ها با دیدن این دو علامت همگی گفتند: دو علامت دیگر! اما برای

کدام صیغه؟!

مخاطب؟!

غایب؟!

و یا...

راهنما که متوجه شد بچه‌ها در جستجوی یافتن جواب هستند، گفت: پیش از آن که به جواب این سؤال برسیم، بیاییم این دو علامت را با فعل‌هایی که خوانده‌ایم به کار ببریم.

به جدول ذیل نگاه کنیم:

خَرَجَ	جَلَسَ	كَتَبَ
ضَحِكَ	فَهَمَ	عَمِلَ

اکنون فعل‌های جدول را با علامت‌های «ت» و «نا» به کار ببریم:

...	...	كَتَبْنَا
...

...	...	كَتَبْتُ
...

ذَهَبْتُ : رفتم

تُ : نشانه‌ی صیغه‌ی متکلم وحده
نا : نشانه‌ی صیغه‌ی متکلم مع الغیر

ذَهَبْنَا = رفتیم

با دانستن این نکته‌ها، زمان انجام مسابقه فرا رسید
و بچه‌ها خود را برای یک رقابت علمی آماده کردند.

مسابقه

گروه (۱)

فعل‌های ذیل را به صیغه‌ی متکلم وحده تبدیل کنیم :

...	شَكَرَ	...	عَبَّرَ	...	فَرِحَ
...	شَعَرَ	...	فَصَدَّ	...	نَظَرَ

گروه (۲)

فعل‌های ذیل را به صیغه‌ی متکلم مع الغیر تبدیل کنیم :

...	شَكَرَ	...	عَبَّرَ	...	فَرِحَ
...	شَعَرَ	...	فَصَدَّ	...	نَظَرَ

گروه (۳)

معنای فعل‌های ذیل را بنویسیم :

عَسَلْنَا : ...	هَرَبْتُ : ...	لَعِبْتُ : ...
قَرَأْتُ : ...	أَكَلْنَا : ...	سَمِعْنَا : ...

هنگامی که راهنما مطمئن شد دانش آموزان صیغه های متکلم را به خوبی فراگرفته اند، از آن ها خواست که ضمایر مناسب این صیغه ها را نیز فرا بگیرند :

أَنَا دَهَبْتُ.
نَحْنُ دَهَبْنَا.

بچه ها هنگام خارج شدن از محوطه ی شهر تماشا تابلوی زیبایی را مشاهده کردند که فعل ها و ضمایر متکلم در آن ویژگی خاصی داشت :

نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ.
نَحْنُ الْوَارِثُونَ.
لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ.
مَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ.

تمارين

التَّامِرِينَ الْأَوَّلُ

با توجه به متن درس، پاسخ درست را مشخص کنید :

☐ لا	☐ نعم	١ - هل ذَهَبَ مُحَمَّدٌ إِلَى مَنْطِقَةِ الْعَدُوِّ؟
☐ لا	☐ نعم	٢ - هل أَسَرَ الْعَدُوُّ مُحَمَّدًا؟
☐ لا	☐ نعم	٣ - هل نَجَحَ * مُحَمَّدٌ فِي مُهِمَّتِهِ؟
☐ القائد	☐ محمد	٤ - مَنْ كَتَبَ الرِّسَالَةَ؟
☐ محمد	☐ الأسير	٥ - مَنْ هَتَفَ «اللَّهُ أَكْبَرُ»؟

التَّامِرِينَ الثَّانِي

با استفاده از «نعم» به طور کامل به پرسش‌های زیر پاسخ دهید :

- ١ - هل كَسَبْتُمْ الْحَسَنَاتِ؟
- ٢ - هل فَرِحْتُمْ بِنِعْمَةِ اللَّهِ؟
- ٣ - هل طَلَبْتُمْ جَنَّاتِ اللَّهِ؟
- ٤ - هل قَرَأْتِ الْقُرْآنَ؟
- ٥ - هل قَصَدْتُمْ عِبَادَةَ الرَّبِّ؟

مثال:

هل ذَكَرْتِ اللَّهَ فِي جَمِيعِ الْأَعْمَالِ؟ نَعَمْ، ذَكَرْتُ اللَّهَ فِي جَمِيعِ الْأَعْمَالِ.

التَّمْرِينُ الثَّلَاثُ

با استفاده از کلماتی که روی هریک از برگ‌های دو نخل نوشته شده است، جمله‌ی مناسبی در برگ مجاور آن بنویسید :

التَّمْرِينُ الرَّابِعُ

کلمه‌های داخل کمانک را به عربی برگردانید و در جاهای خالی بنویسید :

بَعْدَ انْتِهَاءِ الدَّرْسِ ... (رفتم) إلى
غُرْفَتِي و ... (قرار دادم) كُتِبِي عَلَى
الأَرْضِ و نَظَرْتُ إلى الأ... (کارها).

ذلك اليومَ ... (انجام دادم) أَعْمَالاً سَيِّئَةً * : ضَرَبْتُ * أَخِي الصَّغِيرَ وَ كَذَبْتُ *
عند معلّمي .

لِمَاذَا ... (زدم) أَخِي الصَّغِيرَ؟ لِمَاذَا ... (دروغ گفتم)؟ لِمَاذَا ... (ترک
کردم) أَدَاءَ * الصَّلَاةِ فِي أَوَّلِ الوَقْتِ؟
... (ما) عِبَادُ اللَّهِ (قبول کردیم) دینَ الإسلام، هذا الدِّينُ، دینَ الرَّحْمَةِ وَ
العُطُوفَةِ .

إِنَّ اللَّهَ أَمَرَ بِحُبِّ الأَطْفَالِ وَ أَدَاءِ الحَسَنَاتِ، فَلِمَاذَا ... (ترک کردیم)
أَدَاءَ الحَسَنَاتِ؟

التَّمْرِينُ الْخَامِسُ

با توجه به تصویر، پاسخ درست هر پرسش را با علامت × مشخص کنید:

الطِّفْلَانِ

في الصُّورَةِ طِفْلَانِ.
أَيُّهَا الطِّفْلَانِ! هل لَعِبْتُمَا؟

- نَعَمْ، لَعِبْنَا.
 لا، قرَأْنَا دروسَنَا.

الرِّجَالِ

في الصُّورَةِ رِجَالٌ.
أَيُّهَا الرِّجَالُ! هل قرَأْتُمُ الْكِتَابَ؟

- نَعَمْ، قرَأْنَا الْكِتَابَ.
 لا، أَكَلْنَا الطَّعَامَ.

النِّسَاءُ*

في الصُّورَةِ نِسَاءٌ.
أَيُّهَا النِّسَاءُ! هل جَلَسْتُنَّ عَلَى الْأَرْضِ؟

- نَعَمْ، جَلَسْنَا عَلَى الْأَرْضِ.
 لا، غَسَلْنَا أَيْدِيَنَا.

الطُّفْلَانِ

في الصَّوْرَةِ طِفْلَتَانِ.
أَيُّهُمَا الطُّفْلَتَانِ! هَلْ غَسَلْتُمَا يَدَيْكُمَا؟

نَعَمْ، غَسَلْنَا يَدَنَا.

لَا، كَتَبْنَا التَّمْرِيْنَ.

التَّمْرِيْنُ السَّادِسُ

در برگردان فارسی جمله‌های زیر، غلط‌هایی وجود دارد. صحیح آن‌ها را بنویسید:

۱ - إِنْني ظَلَمْتُ * نَفْسِي. همانا ما به نفسمان ظلم کردیم. (قصص/ ۱۶)

۲ - إلهي أَنَا عَبْدُكَ * الضَّعِيفُ. ای خدای من، ما بندگان ضعیف تو هستیم.

(مناجات شعبانیه)

۳ - إِلَيْكَ يَا رَبِّ مَدَدْتُ * يَدِي. [خداوندا] به سوی تو دستهایم را دراز می‌کنم.

(دعای کمیل)

حرف‌ها و عکس‌ها

از میان جملات و عبارت‌هایی که در متن درس و یا تمرینات خوانده‌اید، برای هر یک از تصاویر زیر، جمله‌ای مناسب انتخاب کنید :

الدَّرَاسَاتُ الْقُرْآنِيَّةُ

با هریک از کلمات زیر یا هم خانواده‌های آن‌ها آشنا هستید. این کلمه‌ها را متناسب با معنی آیات در جاهای خالی قرار دهید :

رَبُّ - شَرِبَ - قَلِيلٌ - ذَهَبَ

﴿... مَغْضِبًا﴾ (خشمگینانه رفت) / أنبياء / ۸۷

﴿هو ... كُلُّ شَيْءٍ﴾ (او پروردگار همه چیز است) / أنعام / ۱۶۴

﴿فَمَنْ ... مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّي﴾ (پس هر کس از آن نوشید، از من نیست) بقره / ۲۴۹

﴿مَتَاعُ الدُّنْيَا ...﴾ (بهره‌ی دنیا اندک است) / نساء / ۷۷

هم خانواده‌های کلمات ذکر شده را در آیات زیر پیدا کنید و زیر آن‌ها خط بکشید :

﴿... اِشْرَبُوا مِنْ رِزْقِ اللَّهِ﴾ (بیاشامید) / بقره / ۶۰

شَرِبَ

﴿عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُونَ﴾ (می نوشد) / مُطَفِّفِينَ / ۲۸

قليل

﴿كَمْ مِنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً﴾ (اندک) / بقره / ۲۴۹

﴿اِذْهَبْ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ﴾ (برو) / طه / ۲۴

ذهب

﴿إِنِّي ذَاهِبٌ إِلَىٰ رَبِّي﴾ (می‌روم، رونده) / صافات / ۹۹

علامت شناسی فعل ماضی

ضمایر	صیغه	علامت صیغه	اصل فعل (ریشه)
هو	مفرد مذکر غایب	←	ذهب
هي	مفرد مؤنث غایب	ذَهَبَتْ ← تْ	ذهب
هُمَا	مثنای مذکر غایب	ذَهَبَا ← ا	ذهب
هُمَا	مثنای مؤنث غایب	ذَهَبَتَا ← تا	ذهب
هُم	جمع مذکر غایب	ذَهَبُوا ← وا	ذهب
هُنَّ	جمع مؤنث غایب	ذَهَبْنَ ← نَ	ذهب

ذَهَبَ	←	تَ	←	ذَهَبْتَ	←	مفرد مذکر مخاطب	أَنْتَ
ذَهَبَ	←	تِ	←	ذَهَبْتِ	←	مفرد مؤنث مخاطب	أَنْتِ
ذَهَبَ	←	تُمْا	←	ذَهَبْتُمْا	←	مثنى مذکر مخاطب	أَنْتُمَا
ذَهَبَ	←	تُمَا	←	ذَهَبْتُمَا	←	مثنى مؤنث مخاطب	أَنْتُمَا
ذَهَبَ	←	تُمْ	←	ذَهَبْتُمْ	←	جمع مذکر مخاطب	أَنْتُمْ
ذَهَبَ	←	تِنَّ	←	ذَهَبْتِنَّ	←	جمع مؤنث مخاطب	أَنْتُنَّ
ذَهَبَ	←	تُ	←	ذَهَبْتُ	←	متكلم وحده	أَنَا
ذَهَبَ	←	نَا	←	ذَهَبْنَا	←	متكلم مع الغير	نَحْنُ

مَنَحَهُ وَالِدُهُ هَدِيَّةً ... سَمَكَةً صَغِيرَةً حَمْرًا!

نَجَحَ سَعِيدٌ فِي الْإِمْتِحَانِ.

يَنْظُرُ سَعِيدٌ إِلَى السَّمَكَةِ وَتَنْظُرُ السَّمَكَةُ إِلَيْهِ...

تَلْعَبُ فِي وَعَاءٍ زُجَاجِيٍّ .

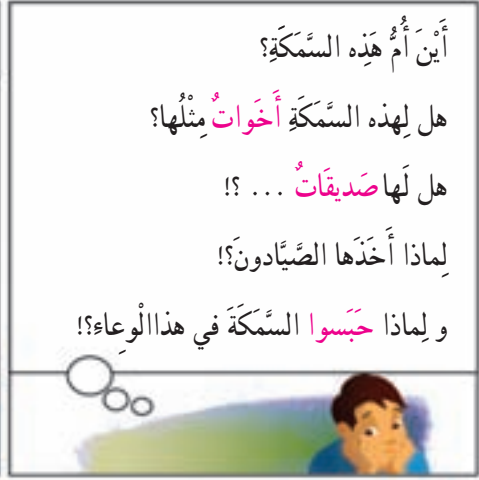
يَجْلِسُ سَعِيدٌ قُرْبَ السَّمَكَةِ وَيَسْأَلُ نَفْسَهُ :

تَسْبَحُ بِسُرْعَةٍ ... تَفْتَحُ فَمَهَا ...
تَذْهَبُ مِنْ جَانِبٍ إِلَى جَانِبٍ وَتَلْعَبُ
فِي الْمَاءِ.

ذَكَرَ سَعِيدٌ يَوْمًا:

أَيْنَ أُمُّ هَذِهِ السَّمَكَةِ؟

هل لهذه السَّمَكَةِ أَخَوَاتٌ مِثْلُهَا؟

هل لَهَا صَدِيقَاتٌ ... ؟!

لِمَاذَا أَخَذَهَا الصَّيَّادُونَ؟!

و لِمَاذَا حَبَسُوا السَّمَكَةَ فِي هَذَا الْوِعَاءِ؟!

فَبَقِيَ وَحْدَهُ فِي الْغُرْفَةِ وَحَزَنَ كَثِيرًا ...

مَنْعَتْهُ أُمُّهُ مِنَ الْخُرُوجِ وَاللَّعِبِ مَعَ أَصْدِقَائِهِ.

إِنَّ سَمَكَتِي حَزِينَةٌ ...

هِيَ وَحِيدَةٌ فِي هَذَا الْوِعَاءِ ...

أَه ... نَعَمْ ... مَكَانُ السَّمَكَةِ فِي

النَّهْرِ ... !

يَأْخُذُ سَعِيدٌ الْوِعَاءَ وَيَذْهَبُ إِلَى النَّهْرِ.
وَيَتْرُكُ السَّمَكَةَ فِي النَّهْرِ...

وَتَفْرَحُ بِحُرِّيَّتِهَا وَتَرْجِعُ عِنْدَ أَخْوَاتِهَا.

فَتَسْبِحُ السَّمَكَةُ فِي الْمَاءِ بِسُرْعَةٍ.

وَيَفْرَحُ سَعِيدٌ أَيْضاً وَيَرْجِعُ إِلَى الْبَيْتِ...

شهر تماشا

هو ذَهَبَ َ: رفت
 هي ذَهَبَتْ َ: رفت
 يَذْهَبُ: می رود
 تَذْهَبُ: می رود

در محوطه ی باز و وسیع شهر تماشا تابلویی به چشم می خورد که
 توجه بچه ها را به خود جلب می کرد :

سفر به سوی آینده

راهنما بچه ها را به سمت آن تابلو برد. در آن جا کارت هایی خودنمایی
 می کرد که روی آن حروفی نوشته شده بود.
 راهنما به بچه ها گفت : برای سفر به آینده ابزارهایی نیاز داریم.
 فعل هایی را که در دفعات قبل خواندیم و یاد گرفتیم مربوط به گذشته بود
 و اکنون نوبت زمان **حال** و **آینده** است!
 این علامت ها موجب می شوند فعل ها به زمان حال و آینده تبدیل
 شوند! پس در گام نخست بیاییم و این علامت ها را چند بار بخوانیم و
 تکرار کنیم :

پ ت ا ن ← یاء تاء همزه نون...

پس از این مرحله راهنما بچه ها را به طرف
 دو تندیس که در همان نزدیکی بود، راهنمایی کرد.
 کنار هریک از آن ها ریشه ی «ضِحْك َ» نوشته
 شده بود.

بچه ها با یادآوری تابلوی
 ورودی درس دریافتند که چگونه باید
فعل مضارع بسازند.

ی: برای مذکر يَضْحَكُ
 ت: برای مؤنث تَضْحَكُ

ت

پ

در کنار این دو تندیس فعل های جدول افعال نیز جلب توجه می کرد.

دَهَبَ -	فَتَحَ -	قَرَأَ -
خَرَجَ -	كَتَبَ -	نَصَرَ -
جَلَسَ -	حَمَلَ -	رَجَعَ -

راهنما از بچه ها خواست افعال جدول را یک بار با علامت مذکر و بار دیگر با علامت مؤنث به مضارع تبدیل کنند.

«مؤنث»

«مذکر»

...	...	تَدَهَّبُ
...
...

...	...	يَدَهَّبُ
...	...	يَخْرُجُ
...	...	يَجْلِسُ

دیگر زمان مسابقه فرا رسیده بود. بچه ها در چهار گروه، خود را برای مسابقه آماده می کردند.

گروه (۱)

فعل های ذیل را به مفرد مذکر مضارع تبدیل کنیم :

...	سَأَلَ -	...	نَظَرَ -	يَلْعَبُ	لَعِبَ -
...	غَسَلَ -	...	حَبَسَ -	...	أَخَذَ -

* اگر در افعالی که خوانده ایم دقت کنیم، درمی یابیم حرکت حرف دوم در فعل ماضی و هم چنین حرکت همان حرف در فعل مضارع، به شکل های مختلف (ضمه، فتحة، کسره) می آید. این موضوع قاعده ی معینی ندارد و به تدریج باید با آن آشنا شوید. در این مرحله از آموزش زبان عربی به حرکت های داده شده اکتفا می کنیم.

گروه (۲)

فعل های روبه‌رو را به مفرد مؤنث مضارع تبدیل کنیم.

...	سَأَلَتْ -	...	نَظَرْتُ -	تَلَعَبُ	لَعِبَتْ -
...	غَسَلَتْ -	...	جَلَسْتُ -	...	أَخَذْتُ -

گروه (۳)

فعل های ذیل را ترجمه کنیم :

...	يَضْحَكُ	...	تَكْتُبُ	...	يَعْمَلُ
...	نَفَهُمُ	...	يَسْأَلُ	...	تَغْسِلُ

گروه (۴)

برای فعل های ذیل ضمیر مناسب به کار ببریم :

... تَنْهَضُ	... يَجْهَدُ	... تَسْمَعُ	هو يَشْكُرُ
... يَفْرَحُ	... تَلَعَبُ	... يَقْدِفُ	هي تَذْهَبُ

تمارين

التمرين الأول

با توجه به متن درس، پاسخ درست را مشخص کنید:

- ۱- هل نَجَحَ سعيدٌ في الامتحان؟
 نعم لا
- ۲- هل منحتَه والدته هديةً؟
 نعم لا
- ۳- هل يترك سعيد السمكة في النهر؟
 نعم لا
- ۴- هل تفرح السمكة بحبسها؟
 نعم لا

التمرين الثاني

هریک از این جمله ها را در زیر تصویر مربوط به آن بنویسید:

- ۱- تَسْجُدُ هُدَى لِّلَّهِ .
 ۲- تَنْظُرُ الطِّفْلَةُ إِلَى السَّمَاءِ .
 ۳- يَشْرَبُ الرَّجُلُ مِنْ مَاءِ الْكَأْسِ * .
 ۴- يَسْبَحُ مَهْدِيٌّ فِي الْبَحْرِ .

التَّمْرِينُ الثَّلَاثُ

با توجه به تصویر، پاسخ درست را با علامت × مشخص کنید :

۱- هل هو يَكْتُبُ؟ نعم، هو يَكْتُبُ.

لا، هو يَلْعَبُ.

۲- هل هو يَأْكُلُ؟ نعم، هو يَأْكُلُ.

لا، هو يَقْرَأُ.

۳- هل هي تَشْكُرُ؟ نعم، هي تَشْكُرُ.

لا، هي تَسْجُدُ.

التَّمْرِينُ الرَّابِعُ

در عبارت‌های زیر، فعل‌های ماضی را به صورت مضارع بنویسید :

۱- سَمِعَ الطِّفْلُ كَلَامَ وَالِدِهِ. (ِ)

۲- عَمِلَتِ الطَّالِبَةُ عَمَلًا صَالِحًا وَ أَحَدَتْ أَجْرَ ذَلِكَ. (ِ)

۳- رَزَقَ * اللَّهُ الْمَخْلُوقَاتِ بِغَيْرِ حِسَابٍ. (ِ)

۴- طَلَبَتِ الْأُمُّ مِنْ بَنَتِهَا إِقَامَةَ * الصَّلَاةِ. (ِ)

التَّمْرِينُ الْخَامِسُ

جاهای خالی را با استفاده از کلمات داده شده پر کنید :

۱- هذه الطَّالِبَةُ ... اللَّهُ بِإِخْلَاصٍ وَ حُبٍّ. (يَعْبُدُ * - تَعْبُدُ)

۲- ... الظَّالِمُ فِي يَوْمِ الْقِيَامَةِ. (يَخْسِرُ * - تَخْسِرُ)

۳- اللَّهُ ... كُلِّ شَيْءٍ. (يَخْلُقُ * - تَخْلُقُ)

۴- إِنَّ اللَّهَ لَا ... مِثْقَالَ ذَرَّةٍ. (يُظْلِمُ * - تَظْلِمُ)

التَّمْرِينُ السَّادِسُ

ترجمه کنید :

- ۱- ﴿هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ﴾
- ۲- ﴿إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾
- ۳- ﴿هَذَا يَوْمٌ يَنْفَعُ الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ﴾

التَّمْرِينُ السَّابِعُ

جاهای خالی را که زیر آن‌ها خط کشیده شده است، با فعل مضارع مناسب از

«جَلَسَ» پر کنید :

۱ أَلْفَاؤُهُ ... عَلَى جَانِبِ .

۲ وَالْفَيْلُ ... عَلَى جَانِبِ آخَرَ، أَمَا...!

۳ أَلْفَيْلٌ ... مَكَانَ أَلْفَاؤُهُ!

۴ وَالْفَاؤُ ... مَكَانَ الْفَيْلِ، وَلَكِنْ...!

۵ أَلْفَيْلٌ يَجْعَلُ حُجْرًا *كَبِيرًا، وَ...

۶ هَا ... هَذَا صَحِيحٌ!

الدَّارَاتُ الْقُرْآنِيَّةُ

با توجه به معنی آیه‌ها و با استفاده از کلماتی که در درس با آن‌ها آشنا شده‌اید، جاهای خالی را پر کنید:

۱- ﴿يَوْمَ ... الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ﴾ (نبأ / ۴۰)

روزی که انسان به آن چه که از پیش فرستاده است، می‌نگرد.

۲- ﴿... أَيَّانَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ﴾ (قیامة / ۶)

می‌پرسد روز قیامت چه موقع است؟

در آیات زیر، یکی از هم‌خانواده‌های کلمات داخل لوزی در جای خالی قرار می‌گیرد. این کلمه را از میان کلمه‌های داخل مستطیل، انتخاب کنید و در جای خالی بنویسید:

تَسْبِيحٌ

(نور / ۴۱)

﴿كُلُّ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهُ وَ ... هـ﴾

تَسْبِيحٌ

حَبَسَ

فَرِحُونَ

(روم / ۳۲)

﴿كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ...﴾

تَفَرَّحُ

حَرَفُونَ

در دعاهای زیر، فعل‌های مضارع را تشخیص دهید و در داخل مستطیل بنویسید:

۱- اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي الذَّنُوبَ الَّتِي تَحْبِسُ الدُّعَاءَ. (دعای کمیل)

پروردگارا، از گناهانم که دعا را حبس می‌کند (مانع استجاب آن می‌شود)، درگذر.

۲- الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي ... يَرْفَعُ الْمُسْتَضْعَفِينَ. (دعای افتتاح)

سپاس خداوندی را که ... مستضعفان را بالا می‌برد.

الدَّرْسُ الثَّامِنُ الرَّبِيعُ وَالأَطْفَالُ

في الرَّبِيعِ

والبَنَاتُ الصَّغِيرَاتُ يَذْهَبْنَ إِلَى الحَدِيقَةِ،
وَيَلْعَبْنَ فِيهَا أَيضاً.

هُؤُلاءِ الأَوْلَادُ يَذْهَبُونَ إِلَى الحَدِيقَةِ.
وَيَلْعَبُونَ فِيهَا.

في جَانِبِ آخَرَ مِنَ الحَدِيقَةِ،

سَعِيدَةٌ وَ مَرِيئٌ تَذْهَبَانِ عِنْدَ الأَزْهَارِ.

هُمَا تَجْلِسَانِ تَحْتَ ظِلِّ الأشْجَارِ.

وَتَنْظُرَانِ إِلَى ثَمَرَاتِهَا.

في بَعْضِ الأَحْيَانِ:

عَلِيٌّ وَ أَمِيرٌ يَذْهَبَانِ عِنْدَ شَجَرَةِ السَّرْوِ.

هُمَا يَجْلِسَانِ تَحْتَ ظِلِّهَا،

وَيَنْظُرَانِ إِلَى الفَرَّاشَاتِ ...

... وفي يومٍ عَبَسَ:

دَخَلَ الأَطْفَالُ الحَدِيقَةَ. فَصَرَخَ صَاحِبُ الحَدِيقَةِ:

هذه حَدِيقَتِي...!

لِمَاذَا دَخَلْتُمْ فِيهَا...؟

فَخَافَ الأَطْفَالُ كَثِيراً.

وَحَزِنَتِ الحَدِيقَةُ والأَشْجَارُ والأَزْهَارُ والفِرَاشَاتُ...

تَرَكَ الرَّبِيعُ الحَدِيقَةَ...

جاءَ الصَّيْفُ...

ثُمَّ الخَرِيفُ...

ثُمَّ السَّنَاءُ...

والأَطْفَالُ مَحْزُونُونَ.

والأَشْجَارُ والأَزْهَارُ كَذَلِكَ.

جاءَ الرَّبِيعُ مَرَّةً أُخْرَى ولكن...!

بَقِيَتِ الحَدِيقَةُ بارِدَةً حَزِينَةً.

يا عَجَباً! جاءَ الرَّبِيعُ... ولكن...!

٦ لَيْسَتْ الْحَدِيقَةُ اللَّبَاسَ الْأَخْضَرَ وَفَرِحَتْ.

الْأَوْلَادُ يَدْخُلُونَ الْحَدِيقَةَ

وَهُمْ يَلْعَبُونَ.

وَالْبَنَاتُ الصَّغِيرَاتُ

يَجْلِسْنَ تَحْتَ ظِلِّ الْأَشْجَارِ وَهُنَّ

يَنْظُرْنَ إِلَى ثَمَرَاتِ الْأَشْجَارِ.

١ في أَحَدِ الْأَيَّامِ:

٦ سَمِعَ الرَّجُلُ

أَصْوَاتًا جَمِيلَةً.

عليُّ و أميرٌ يَذْهَبَانِ إِلَى شَجَرَةِ السَّرْوِ.

و سَعِيدَةٌ و مريمٌ تَذْهَبَانِ عِنْدَ الْأَزْهَارِ.

فَعَرَفَ صَاحِبَ الْحَدِيقَةِ السَّرْوِ.

إِنَّ الرَّبِيعَ صَدِيقُ الْأَطْفَالِ.

لَقَدْ دَخَلَ الرَّبِيعُ الْحَدِيقَةَ بَعْدَ دُخُولِ الْأَطْفَالِ فِيهَا.

شهر تماشا

يَكْتُبَانِ هُمَا يَكْتُبُونَ هَم
تَكْتُبَانِ هَمَا يَكْتُبْنَ هُنَّ

باز هم میدان کوچکی پر از تندیس بود. در یک سو تندیس‌های دو نفره و در سوی دیگر تندیس‌های سه نفره به شکل مذکر و مؤنث. بچه‌ها در حال تماشای این تندیس‌ها بودند که راهنما توجه بچه‌ها را به سمت تابلوی علامت‌ها جلب کرد.

با مشاهده‌ی این تابلو راهنما کارت‌هایی را به بچه‌ها نشان داد و از آنان خواست که این علامت‌ها را چندین بار بخوانند و تکرار کنند:

انِ وَنَ وَنَ وَنَ وَنَ
انِ وَنَ وَنَ وَنَ وَنَ

الف و نون و او و نون و یاء و نون و نون
راهنما بچه‌ها را به سمت تندیس‌های دو نفره بُرد و جدول را به آنان نشان داد:

كَتَبَ	جَلَسَ	خَرَجَ
عَمِلَ	فَهِمَ	ضَحِكَ

سپس از آنان خواست صیغه‌های جدول را به مثنی تبدیل کنند. برای این کار به دو علامت نیاز داشتند. یکی برای آغاز فعل و دیگری برای پایان آن. بچه‌ها می‌دانستند که برای ابتدای فعل باید از علامت «پ» و «ت» استفاده کنند اما ... علامت آخر فعل ...؟!

از میان چهار علامت «انِ، ونَ، یَن، نَ» اولی علامت مثنی است.
انِ ← مثنی (به خاطر داشتن الف)

تَكْتُبَانِ

يَكْتُبَانِ

و اکنون نوبت پر کردن خانه‌های جدول فوق با صیغه‌های مثنی «مذکر» و «مؤنث» است.

...	...	تَكْتُبَانِ
...

...	...	يَكْتُبَانِ
...

و اما مسابقه :

گروه (۱)

فعل های ذیل را به صیغه ی مثنی تبدیل کنیم :

... : يَسْمَعُ	... : تَنْظُرُ	... : يَدْخُلُ
... : تَلْعَبُ	... : يَعْرِفُ	... : تَتْرُكُ

گروه (۲)

نوع صیغه ی هر فعل را بنویسیم :

... : يَقْبَلُ	... : تَنْصُرَانِ	يَخْرُجَانِ : مثنای مذکر غایب
... : يَذْهَبَانِ	... : تَتْرُكُ	... : تَلْعَبَانِ

گروه (۳)

معنای فعل های ذیل را بنویسیم :

... : يَقْبَلُ	... : تَنْصُرَانِ	... : يَخْرُجَانِ
... : يَذْهَبَانِ	... : تَتْرُكُ	... : تَلْعَبَانِ

پس از این مسابقه، راهنما بچه‌ها را به طرف تندیس‌های سه نفره راهنمایی کرد. در یک سو تندیس‌های مذکر و در سوی دیگر تندیس‌های مؤنث قرار داشت. در کنار هر گروه نیز علامتی نصب شده بود :

بچه‌ها با دیدن این نشانه‌ها بی‌بردند که این علامت‌ها به آخر فعل متصل می‌شود.
 «وَنَ» برای جمع مذکر و «نَ» برای جمع مؤنث، مانند :
 يَذْهَبُونَ، يَخْرُجُونَ
 يَذْهَبْنَ، يَخْرُجْنَ
 در این موقع بچه‌ها مانند گذشته به سراغ جدول رفتند :

كَتَبْتُ	جَلَسْتُ	خَرَجْتُ
عَمِلْتُ	فَهِمْتُ	ضَحِكْتُ

كَتَبَ	جَلَسَ	خَرَجَ
عَمِلَ	فَهِمَ	ضَحِكَ

...	...	يَكْتُبْنَ
...

...	...	يَكْتُبُونَ
...

پس از تکمیل کردن خانه‌های جدول، بچه‌ها خود را برای مسابقه آماده کردند.

گروه (۱)

صیغه های جمع مذکر افعال ذیل را بنویسیم :

يَسْمَعُ : ...	يَنْظُرُ : ...	يَدْخُلُ : يَدْخُلُونَ
يَلْعَبُ : ...	يَعْرِفُ : ...	يَتْرُكُ : ...

گروه (۲)

صیغه های جمع مؤنث افعال ذیل را بنویسیم :

تَسْمَعُ : ...	تَنْظُرُ : ...	تَدْخُلُ : يَدْخُلْنَ
تَلْعَبُ : ...	تَعْرِفُ : ...	تَتْرُكُ : ...

گروه (۳)

معنای افعال ذیل را بنویسیم :

يَمْنَعُونَ : ...	يَرْجِعُونَ : ...	يَنْجَحُونَ : ...
تَمْنَعُ : ...	يَهْتَفُونَ : ...	يَسْبِغُ : ...

گروه (۴)

برای فعل های ذیل ضمیر مناسب به کار ببریم :

... يَسْكُرُونَ	... يَلْعَبْنَ	... نَقَرَأَ	... يَخْرُجُونَ
... تَجْهَدُ	... يَفْهَمْنَ	... يَسْمَعُونَ	... يَفْرَحْنَ

تمارين

التَّمْرِينُ الْأَوَّلُ

با توجه به متن درس، پاسخ درست را با علامت × مشخص کنید :

- ۱- هل يَدْخُلُ الْأَطْفَالُ الْحَدِيقَةَ؟
○ نعم ○ لا
- ۲- هل يَذْهَبُ عَلِيُّ وَ أَمِيرٌ إِلَى الشَّارِعِ؟
○ نعم ○ لا
- ۳- هل كَانَتِ الْحَدِيقَةُ مَسْرُورَةً بِذَهَابِ * الْأَطْفَالِ؟
○ نعم ○ لا
- ۴- مَنْ يَنْظُرُ إِلَى الْفَرَاشَاتِ فِي الْحَدِيقَةِ؟
 عليٌّ وَ أَمِيرٌ
 الْأَطْفَالُ
 الطِّفْلَانِ
 الْبَنَاتِ
- ۵- مَنْ يَلْعَبُ فِي الْحَدِيقَةِ؟
 عليٌّ وَ أَمِيرٌ
 الْأَطْفَالُ
 الطِّفْلَانِ
 الْبَنَاتِ

التَّمْرِينُ الثَّانِي

ترجمه کنید :

- ۱- ﴿أَفْبَالِبَاطِلٍ يُؤْمِنُونَ وَ بِنِعْمَةِ اللَّهِ يَكْفُرُونَ﴾*
۲- ﴿يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا﴾*

التَّمْرِينُ الثَّالِثُ

با استفاده از کلمات داده شده جاهای خالی را پر کنید :

- ۱- الطَّالِبَانِ ... الْخَيْرَ. (مضارع «عَمِلَ»)
- ۲- الْأَمْرُ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّهْيُ عَنِ الْمُنْكَرِ ... عِبَادَتَانِ مُهِمَّتَانِ. (ضمير)
- ۳- الْعَفِيفَاتُ * الصَّالِحَاتُ ... الْجَنَّةَ بَغَيْرِ حِسَابٍ. (مضارع «دَخَلَ»)

- ۴- هَوَلَاءِ صَادِقَاتُ و ... عَلَى صِرَاطٍ * مُسْتَقِيمٍ. (ضمير)
 ۵- أَوْلَئِكَ ... رَبَّهُمْ عَلَى نِعْمِهِ * . (مضارع «شَكَرْتُ»)

التَّمْرِينُ الرَّابِعُ

پاسخ پرسش‌ها را با استفاده از ضمیر و فعل مناسب کامل کنید :

- ۱- كَيْفَ يَقْرَءُونَ الْقُرْآنَ؟ الْقُرْآنَ بِصَوْتٍ حَسَنِ * .
 ۲- لِمَنْ يَحْشَعُونَ * فِي الصَّلَاةِ؟ لِلَّهِ فِي الصَّلَاةِ.
 ۳- إِلَى مَنْ يَنْظُرْنَ؟ إِلَى الْمَعْلَمَةِ.
 ۴- إِلَى أَيْنَ تَذْهَبَانِ؟ هُمَا إِلَى الْمَدْرَسَةِ.
 ۵- مِنْ أَيْنَ يَخْرُجْنَ؟ مِنَ الْبَيْتِ.

التَّمْرِينُ الْخَامِسُ

قلاب ماهیگیرها را به طُعمه‌ی مخصوص هر قلاب وصل کنید :

الْتَمْرِينُ السَّادِسُ

با استفاده از فعل‌های داده شده، فعل مضارع مناسب بسازید و در جاهای خالی قرار دهید :

سپس، هر جمله را در زیر تصویر مربوط به آن بنویسید :

- ۱- الْفَارَاتَانِ ... شَجَرَةً . (غَرَسَ * -)
- ۲- و ... تَحْتَ ظِلِّ الشَّجَرَةِ . (جَلَسَ -)
- ۳- الْفِيلَانِ ... الشَّجَرَةَ . (سَقَى * -)
- ۴- و ... عِنْدَ الشَّجَرَةِ . (ذَهَبَ -)
- ۵- ولكن! مَاذَا ... ؟ (فَعَلَ * -)

حرف‌ها و عکس‌ها

آیا می‌توانید برای جملات زیر، تصاویر مناسبی پیدا کنید؟!

- ۱- لَبِسَتْ الْحَدِيقَةُ اللَّبَاسَ الْأَخْضَرَ .
- ۲- صَرَخَ صَاحِبُ الْحَدِيقَةِ!
- ۳- أَوْلَيْكَ يَشْكُرُونَ رَبَّهُمْ .
- ۴- الْفَرَاشَاتُ فِي الْحَدِيقَةِ .

الدَّرَاسَاتُ الْقُرْآنِيَّةُ

با توجه به آنچه تاکنون خوانده‌اید، ترجمه‌ی کدام یک از آیات زیر نادرست است؟ پس از تشخیص بخش‌های نادرست، ترجمه‌ی درست آیات را بنویسید:

۱- ... لَا يَسْرِقْنَ ... وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَادَهُنَّ ﴿مُتَّحِنَةٌ/ ۱۲﴾

[آن مردان] دزدی نمی‌کنند و فرزندانشان را نمی‌کشید.

۲- ﴿وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ﴾ (یوسف/ ۳۸)

ولی بیشتر مردم سپاس‌گزاری نمی‌کنند.

۳- ﴿النَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ﴾ (النجم: گیاه)

گیاه و درخت سجده می‌کنند.

کلماتی که زیر آن‌ها خط کشیده شده است، هم خانواده‌هایی دارند که در متن درس با آن‌ها آشنا شده‌ایم. این کلمات هم خانواده را بیابید و درون دایره‌ها بنویسید:

۱- ﴿إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي ظِلَالٍ وَعُيُونٍ﴾ (مُرْسَلَات/ ۴۱)

﴿وَضَلَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْغَمَامَ﴾ (بَقَرَة/ ۵۷)

۲- ﴿وَلِبَاسُ التَّقْوَىٰ ذَٰلِكَ خَيْرٌ﴾ (أَعْرَاف/ ۲۶)

﴿وَيَلْبَسُونَ ثِيَابًا خُضْرًا﴾ (كَهْف/ ۳۱)

وَصَلَّ زَكَرِيَّا إِلَى الصُّومَعَةِ ... كَانَتْ مَرْيَمُ مُشْغُولَةً بِالْعِبَادَةِ ...

— طُوبَى لَكَ يَا مَرْيَمُ! ...

فَجَاءَتْ وَقَعَ نَظْرُهُ عَلَى طَبَقٍ مَمْلُوءٍ مِنَ الْفَوَاكِهِ وَالْأَطْعِمَةِ ...

فَسَأَلَ مُتَعَجِّبًا: بُنَيَّتِي! هَلْ تَخْرُجِينَ مِنَ الْمَعْبَدِ عَادَةً؟!

— لا ...

— فَمِنْ أَيْنَ هَذِهِ الْفَوَاكِهُ
وَالْأَطْعِمَةُ؟

— إِنَّ رَبِّي رَحِيمٌ ...

أَلَا تَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ رَبُّ
الْعَالَمِينَ؟!

وَيَرْزُقُ عِبَادَهُ كَيْفَمَا يَشَاءُ ...
فَهَذَا مِنْ عِنْدِ رَبِّي .

كَبُرَتْ مَرْيَمُ وَوَلَدَتْ عِيسَى ... فَوَقَعَ مَا وَقَعَ ...!

شهر تماشا

تَكْتَبِينَ

تَكْتُبُ

أَنْتِ

أَنْتَ

بچه‌ها سرگرم بازدید از بخش‌های مختلف شهر تماشا بودند. تابلویی از دور توجه آن‌ها را به خود جلب کرد:

مخاطب

راهنما گفت: ما فعل‌های ماضی و صیغه‌های مختلف آن را یاد گرفته‌ایم. با صیغه‌های غایب مضارع هم آشنا شده‌ایم. در این جا می‌خواهیم وارد دنیای صیغه‌های مخاطب شویم! با نگاهی به تابلوی آغاز درس، آیا می‌توانیم بگوییم برای صیغه‌های مخاطب کدام علامت را به کار ببریم؟

بچه‌ها یک صدا گفتند: «ت!» مثل: تَكْتُبُ

یکی از بچه‌ها پرسید: آیا در پایان این فعل، علامت دیگری نیاز نداریم؟!

علامت آغاز همه‌ی
صیغه‌های مخاطب «ت»
است!

بچه‌ها در این جا هم بار دیگر پاسخ دادند: در صیغه‌های مفرد مذکر غایب هم علامتی نداشتیم! پس در این جا هم ...!

این جا بود که دانش‌آموزان پی بردند برای ساختن صیغه‌ی **مفرد مذکر مخاطب** از فعل مضارع باید در آغاز فعل حرف «ت» را قرار دهند و در آخر آن نیز علامت «ضمه» را بگذارند!

دانش‌آموزان با این توضیحات، شروع به پر کردن خانه‌های جدول با صیغه‌ی مفرد مذکر مخاطب نمودند:

...	...	تَذْهَبُ
...	...	تَخْرُجُ
...	...	تَجْلِسُ

←

قَرَأَ -	فَتَحَ -	ذَهَبَ -
نَصَرَ -	كَتَبَ -	خَرَجَ -
رَجَعَ -	حَمَلَ -	جَلَسَ -

و اما صیغه‌ی «مفرد مؤنث مخاطب»:

بچه‌ها می‌دانستند که برای آغاز صیغه‌های مخاطب، باید علامت «ت» را به کار ببرند؛ اما برای علامت آخر فعل چه کار باید بکنند؟!

راهنما علامت «ین» را نشان داد و با دیدن این علامت،

بچه‌ها جواب خود را پیدا کردند!

با این اطلاعات، بچه‌ها تصمیم گرفتند خانه‌های جدول

زیر را با کمک فعل‌های جدول قبلی و با استفاده از صیغه‌های مفرد مؤنث پر کنند:

...	...	تَذْهَبِينَ
...	...	تَخْرُجِينَ
...	...	تَجْلِسِينَ

با پر شدن خانه‌های جدول، بچه‌ها برای انجام مسابقه آماده شدند.

گروه (۱)

فعل‌های ماضی را به مضارع مفرد مذکر مخاطب تبدیل کنیم:

سألَ	تَسألُ	عَلِمَ	رَزَقَ	...
فَعَلَ	...	قَدَرَ	نَظَرَ	...

گروه (۲)

این فعل‌ها را به مضارع مؤنث مخاطب تبدیل کنیم:

سألَ	تَسألِینَ	عَلِمَ	رَزَقَ	...
فَعَلَ	...	قَدَرَ	نَظَرَ	...

گروه (۳)

این فعل‌ها را ترجمه کنیم:

تَنْصُرُ : ...	تَقْبَلِینَ : ...	تَعْبُدِینَ : ...
تَكْتَبِینَ : ...	تَطْلُبُ : ...	تَسْجُدُ : ...

گروه (۴)

برای این فعل‌ها ضمیر مناسب به کار ببریم:

أَنْتَ تَعْبُدُ	... تَذْهَبِینَ	... تَعْلَمِینَ	... تَأْكُلُ
أَنْتِ تَسْمَعِینَ	... تَنْهَضُ	... تَشْكُرُ	... تَفْرَحِینَ

تمارین

التَّمْرِينُ الْأَوَّلُ

با توجه به متن درس، پاسخ درست را با علامت × مشخص کنید :

- ۱- هل قَبِلَ زَكَرِيَّا تَرْبِيَةَ مَرْيَمَ؟
 نعم لا
- ۲- هل طَلَبَتْ مَرْيَمُ الطَّعَامَ مِنْ زَكَرِيَّا؟
 نعم لا
- ۳- هل ذَهَبَ زَكَرِيَّا إِلَى الصَّوْمَعَةِ؟
 نعم لا
- ۴- مَنْ طَلَبَ الطَّعَامَ لِمَرْيَمَ؟
 زَوْجَةُ زَكَرِيَّا زَكَرِيَّا
- ۵- مَنْ كَانَتْ مَشْغُولَةً بِالْعِبَادَةِ فِي الصَّوْمَعَةِ
 مَرْيَمَ زَكَرِيَّا

التَّمْرِينُ الثَّانِي

در عبارتهای زیر، صیغههای مذکر را به مؤنث و مؤنث را به مذکر تبدیل نموده و تغییرات لازم را انجام دهید :

- ۱- إِذَا تَعَجَّلِينَ تَخْسَرِينَ.
- ۲- أَنْتَ تَنْصُرُ الْأُمَّةَ بِالْأَجْتِهَادِ فِي التَّعَلُّمِ*.
- ۳- تَذَكَّرُ الْمُؤْمِنَةُ اللَّهَ فِي الْعُسْرِ* وَالْيُسْرِ*.
- ۴- أَلَا تَنْظُرُ إِلَى عَاقِبَةِ الْمُكَذِّبِينَ!؟

الْتَمْرِينُ الثَّالِثُ

هر یک از تصاویر را به سؤال مربوط به آن وصل کنید :

ماذا تَقْرَأُ؟

مَنْ يَفْتَحُ بَابَ الصَّفِّ؟

هَلْ تَغْسِلُ يَدَكَ؟

ماذا يَفْعَلُ مُحَمَّدٌ؟

مَنْ تَطْلُبُ حَاجَتَهَا مِنَ اللَّهِ؟

هَلْ تَكْتُبِينَ دُرُوسَكَ؟

التَّامِرِينَ الرَّابِعُ

گفت وگویی زیر را به عربی ترجمه کنید (برای مذکر یا مؤنث):

– بعد از نماز چه کردی؟

– قرآن خواندم و صبحانه خوردم.

– کی به خانه برمی‌گردی؟

– در ساعت دو.

– کی به مسجد می‌روی؟

– هنگام مغرب.

– کی درس‌ها را می‌خوانی؟

– بعد از استراحت!

۱- صبحانه: الفُطُور- ساعت دو: السَّاعَةُ الثَّانِيَةَ - هنگام: عِنْدَ- استراحت: الاستراحة، الراحة

الْتَّمَرِينُ الْخَامِسُ

جمله‌ی مناسب هر یک از تصویرها را که گفت‌وگویی میان فیل و موش است پیدا کنید و زیر آن بنویسید؛ سپس، در هر جمله، دلیل استفاده از صیغه‌ی فعل به کار رفته را بیان کنید:

- وَ أَيْنَ تَجْلِسُ أَنْتَ؟
- وَ أَنْتَ تَذْهَبُ بِسُرْعَةٍ. أَنْتَ تَعْجَلُ.
- أَنْتَ تَذْهَبِينَ بِهْدْوَةٍ* .
- هَلْ تَجْلِسِينَ تَحْتَ هَذِهِ الْوَرْدَةِ؟
- هَلْ تَجْلِسُ جَنْبَ تِلْكَ الْوَرْدَةِ؟!

الدَّاسَاتُ الْقُرْآنِيَّةُ

مضمون بعضی عبارت‌های درس با عبارت‌هایی که زیر آن‌ها خط کشیده شده، نزدیک است. این عبارت‌ها را از متن درس بیابید و درون مستطیل‌ها بنویسید :

﴿كَلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا﴾

هرگاه زکریا پیش او به محراب می‌رفت، نزدش خوردنی می‌یافت.

﴿قَالَ يَا مَرْيَمُ أَنِّي لَكَ هَدَا﴾

گفت : ای مریم، این‌ها برای تو از کجا می‌رسد؟

﴿قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ﴾

گفت : آن از جانب خداست. خداوند هر کس را که بخواهد، بی حساب روزی می‌دهد.

در آیات زیر، هم‌خانواده‌های کلمات داخل لوزی را مشخص کنید و آن‌ها را درون دایره‌های کنار هر آیه بنویسید :

(مؤمنون / ۵۱) ﴿اعْمَلُوا صَالِحًا...﴾

إِصْلَاحٌ

(أعراف / ۱۷۰) ﴿لَا نُضِيعُ أَجْرَ الْمُصْلِحِينَ﴾

(ذاریات / ۶) ﴿وَإِنَّ الدِّينَ لَوَاقِعٌ﴾

وَقَعٌ

(واقعة / ۷۵) ﴿فَلَا أُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ﴾

الدَّرْسُ العَاشِرُ مَوْمِنَةُ آلِ فِرْعَوْنَ

إِنْدَاؤُ...! إِنْدَاؤُ...! أَيُّهَا النَّاسُ...! أَيُّهَا النَّاسُ...!

أَيُّهَا النَّاسُ...! يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ...!
عَلَيْكُمْ يَا خَبَارِ الْمَسْؤُولِينَ عَن وُجُودِ الْأَطْفَالِ.

فِرْعَوْنَ الْجَمِيعُ...

عَلِمَ فِرْعَوْنُ أَنَّ حُكُومَتَهُ فِي خَطَرٍ...

فِي بَيْتِ مُوسَى (ع)

أَه... وَوَلَدِي الْعَزِيزَ...

هُم يَقْتُلُونَ الْأَطْفَالَ...

هُم...

مَا هِيَ الْحَيَلَةُ؟

لَا...

أَنْتُمْ تَجْعَلَانِ الطِّفْلَ فِي السَّلَّةِ... لَا... ثُمَّ...

لَا... الطِّفْلُ يَمُوتُ...

لَا... لَا... فَاللَّهُ خَيْرُ الْحَافِظِينَ!

أَمَرَ بِقَتْلِ كُلِّ مَوْلُودٍ...

خارج البيت

مَنْ أَنْتُمْ؟ ماذا تَفْعَلان؟!

لا شيء ...

هذه فاكهة.

صحيح ... لا بأس!

فَذَهَبَا وَجَعَلَا السَّلَّةَ فِي الْبَيْتِ.

صباح اليوم آتني

فرعون و زوجته:

كَأَنَّ عَلَى الْمَاءِ شَيْئاً ...!

نعم ... نعم ... شيءٌ عجيبٌ!

بعدَ لَحَظَاتٍ:

عَجِيبٌ ... هَذَا طِفْلٌ.

فَلَا بُدَّ مِنْ قَتْلِهِ!

كَيْفَ تَقْتُلُونَ

هَذَا الطِّفْلَ؟! هَذَا الطِّفْلُ فُرَّةٌ عَيْنِنَا ...!

لا ... لا ... أَنْتُمْ تَحْفَظُونَ هَذَا الطِّفْلَ! لا ... هذا خِلاَفُ أَمْرِنَا.

سَيِّدِي! وَلَكِنْ ...

هَذَا طِفْلٌ جَمِيلٌ وَأَنَا ...

في القَصْرِ ① أَيَّتُهَا السَيِّدَاتُ! أَنْتُنَّ مَسْئُولَاتٌ عَنِ سَلَامَةِ هَذَا الْمَوْلُودِ!

① أُمَّا ... يَا مَوْلَاتِي ...

② مَا هِيَ الْحَيْلَةُ؟

③ هَذَا مَوْلُودٌ ...

④ يَطْلُبُ أُمَّهُ ...

⑤ هُوَ جَائِعٌ ...

⑦ هَلْ تَطْلُبِينَ الْمُسَاعَدَةَ؟

⑧ نَعَمْ ...

و يَهْذِهِ الْحَيْلَةَ رَجَعَ الْمَوْلُودُ إِلَى حِضْنِ أُمِّهِ .

أَنْتُنَّ تَقْدِرْنَ عَلَى مُرَاجَعَةِ أُسْرَةٍ طَيِّبَةٍ

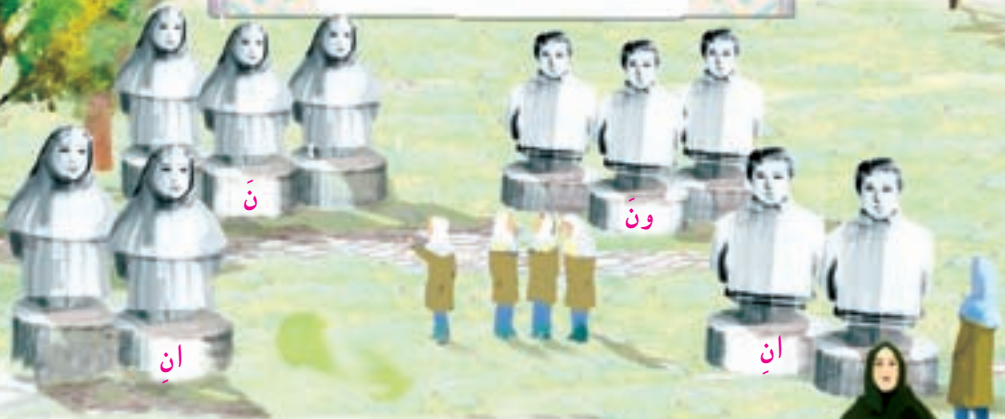
قُرْبَ هَذَا الْقَصْرِ.

جَيِّدٌ حِدًّا ... حَسَنًا ...

فَوَقَعَ مَا وَقَعَ ...

شهر تماشا

تَكْتُبَانِ أَنْثَا تَكْتُبُونَ أَنْتُمْ
تَكْتُبَنَّ أَنْثَنَ

بچه‌ها با ورود به کارگاه فعل‌سازی باز هم تندیس‌های دو نفره و سه نفره‌ای را مشاهده کردند که کنار آن‌ها علامت‌هایی هم نوشته شده بود.

آن‌ها از درس قبل به یاد داشتند که وارد فضای صیغه‌های مخاطب شده‌اند اما با کمی دقت دریافتند این صیغه‌ها جز در علامت آغازین، تفاوت دیگری با صیغه‌های غایب ندارند. راهنما از دقت دانش‌آموزان بسیار خوشحال شد و ضمن تشویق، بچه‌ها را به سمت جدولی راهنمایی کرد که می‌بایست خانه‌های آن را به صیغه‌های موردنظر تبدیل کنند:

يَكْتُبُ	يَجْلِسُ	يَخْرُجُ
يَعْمَلُ	يَفْهَمُ	يَضْحَكُ

و اما صیغه های مثنی :

...	...	تَكْتِبَانِ
...

اِنَّ

اِنَّ

نَنَّ

وَنَّ

و اکنون صیغه های جمع مذکر و جمع مؤنث :

...	...	تَكْتُبْنَ
...

...	...	تَكْتُبُونَ
...

دیگر زمان برگزاری مسابقه فرارسیده بود تا معلوم شود که بچه ها تا چه اندازه مطالب را یاد

گرفته اند.

گروه (۱)

فعل های ذیل را به صیغه های مثنای مخاطب تبدیل کنیم :

يَعْلَمُ : تَعْلَمَان	يَذْكُرُ : ...	يَنْظُرُ : ...
يَطْلُبُ : ...	يَفْتَحُ : ...	يَغْسِلُ : ...

گروه (۲)

فعل های ذیل را به صیغه های جمع مذکر مخاطب تبدیل کنیم :

يَعْلَمُ : تَعْلَمُونَ	يَذْكُرُ : ...	يَنْظُرُ : ...
يَطْلُبُ : ...	يَفْتَحُ : ...	يَغْسِلُ : ...

گروه (۳)

فعل های ذیل را به صیغه های جمع مؤنث مخاطب تبدیل کنیم :

يَعْلَمُ : تَعْلَمْنَ	يَذْكُرُ : ...	يَنْظُرُ : ...
يَطْلُبُ : ...	يَفْتَحُ : ...	يَغْسِلُ : ...

گروه (۴)

برای فعل های ذیل ضمیر مناسب به کار ببریم :

... تَشْرَبُونَ	... تَأْمُرْنَ	... تَجْعَلُونَ	... تَفْرَعْنَ
... تَحْفَظِينَ	... تَطْلُبِينَ	... تَخْسِرُ	... تَقْدِرُونَ

مسابقه تمام شد، در فضای بیرونی سالن، چند جمله در روی تابلوهایی زیبا به چشم می خورد :

أَنْتُمْ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ.

أَتَمَّا تَحْرُسَانِ الْوَطْنَ الْإِسْلَامِيَّ بِالْعِلْمِ.

أَنْتُنَّ تَشْكُرْنَ رَبَّكُنَّ.

التَّمْرَيْنِ الْأَوَّلُ

با توجه به متن درس، پاسخ درست را با علامت × مشخص کنید:

- ۱- هل أمرَ فرعونُ بِقَتْلِ كُلِّ مَوْلُودٍ؟
 نعم لا
- ۲- هل فرِحَ الجميعُ بِالْإِنذارِ؟
 نعم لا
- ۳- هل رَجَعَ الْمَوْلُودُ إِلَى حِضْنِ أُمِّهِ؟
 نعم لا
- ۴- مَنْ قالَتْ هذا الطُّفْلُ فُرَّةً عَيْنِنَا؟
 الأمُّ زوجة فرعون
- ۵- مَنْ قالَتْ: وَاللَّهِ خَيْرُ الْحَافِظِينَ؟
 الأختُ الأمُّ

التَّمْرَيْنِ الثَّانِي

این پنج سوار به دنبال گمشده‌ی خود هستند. شما هر یک از آنان را به کمک علامتی که در دست بچه‌ها است، به سمت گمشده‌اش راهنمایی کنید:

الْتَمْرِينُ الثَّلَاثُ

با توجه به ضمایر داده شده، عبارتهای زیر را بازنویسی کنید:

- ۱- أَنْتِ تَسْأَلِينَ عَن سَبَبِ هَلَاكِ * فِرْعَوْنَ. (أَنْتِ)
- ۲- أَنْتُمْ تَحْكُمُونَ * بَيْنَ النَّاسِ بِالْعَدْلِ. (أَنْتِ)

الْتَمْرِينُ الرَّابِعُ

جاهای خالی را با فعل مضارع مناسب پر کنید:

- ۱- أَيُّهَا الْجَاهِلُونَ! أَنْتُمْ ... أَنْفُسَكُمْ. (ظَلَمَ -)
- ۲- أَيُّهَا الْكَافِرَانِ! أَنْتُمْ ... النِّعَمَ. (كَفَرُوا)

الْتَمْرِينُ الْخَامِسُ

با استفاده از صیغه‌های مخاطب برای هر تصویر، جمله‌ی مناسبی بنویسید:

• ...	• ...	• ...	• ...
• ...	• ...	• ...	• ...
• ...	• ...	• ...	• ...

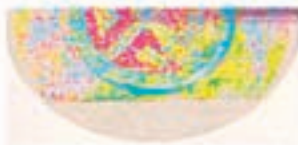

التَّمْرِينُ السَّادِسُ

با توجه به کلمات داده شده، جاهای خالی را با فعل‌های مناسب پر کنید. آن‌گاه جمله‌ی مربوط به هر تصویر را مشخص کنید:

- فَجَاءَ! إِنَّ الْغُرَابَ أَخَذَ الْجُبْنَ*.
- أَنْتُنَّ ... إِلَى الْبَيْتِ. (ذَهَبَ)
- أَنْتِ ... الْجُبْنَ. (أَكَلَ)
- أَنْتُنَّ أَيَّتُهَا الْفَأْرَاتُ ... فَوْقَ الشَّجَرَةِ. (ذَهَبَ)
- فِكْرَةٌ*! نَذَهَبُ حَلْفَ الْفِيلِ.

حرفها و مڪسها

آيا مي توانيد براي جملات زير تصاوير مناسبى انتخاب كنيد:

- ۱- اَلطَّفَلُ جَائِعٌ!
- ۲- جَعَلَتْ السَّلَّةَ فِي الْبَحْرِ.
- ۳- حَكَمْتُ بَيْنَ النَّاسِ بِالْعَدْلِ.
- ۴- يَفْرَحُ الْاَوْلَادُ!

الدَّرَاسَاتُ الْقُرْآنِيَّةُ

در متن درس با کلمات داخل لوزی‌ها آشنا شده‌اید. اکنون هم خانواده‌های آن‌ها را در آیات زیر بیابید و در داخل مستطیل‌ها بنویسید :

۱- ﴿فَقَدْ جَاءَكُمْ بَشِيرٌ وَ نَذِيرٌ﴾ (مائده / ۱۹)

إنذار

بدون شک برای شما بشارت‌دهنده و انذارکننده‌ای آمد.

۲- ﴿فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّنَ مُبَشِّرِينَ وَ مُنذِرِينَ﴾ (بقره / ۲۱۳)

پس خداوند پیامبران را بشارت‌دهنده و انذارکننده مبعوث کرد.

۱- ﴿كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ﴾ (بقره / ۵۷)

طَيِّبَة

از پاک‌هایی که روزیتان داده‌ایم، بخورید.

۲- ﴿الطَّيِّبَاتُ لِلطَّيِّبِينَ﴾ (نور / ۲۶)

زنان و همسران پاک سرشت از آن مردان پاک سرشت هستند.

جاهای خالی را با توجه به کلمه‌ی خواسته شده پر کنید :

۱- ﴿أ... النَّاسَ بِالْبُرِّ وَ تَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ﴾ (بقره / ۴۴) (جمع مذکر مخاطب از «یا امر»)

آیا مردم را به نیکی فرمان می‌دهید و خود را فراموش می‌کنید؟

۲- ﴿فَأَيْنَ...؟!﴾ (تکویر / ۲۶) (جمع مذکر مخاطب از «یذهب»)

پس به کجا می‌روید؟

۳- ﴿فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا...؟﴾ (رحمن / ۲۳) (تننیه‌ی مخاطب از «یُكذِّب»)

پس کدام یک از نعمت‌های پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟

الدَّرْسُ الحَادِي عَشَرَ مَنْ يَحْفَظُ يُوْسُفَ ١٢

يَعْقُوبُ (ع) يُحِبُّ يُوْسُفَ كَثِيرًا.
وَجَدَ فِي يُوْسُفَ صِفَاتٍ حَسَنَةً...
أَمَّا إِخْوَتُهُ يُوْسُفَ...

فَيَحْسُدُونَ!...

لَا أَقْدِرُ!... تَحْمِلُ هَذَا الْأَمْرَ صَعْبًا!...

أَنَا أَقْتُلُ يُوْسُفَ ...

لَا!... نَحْنُ أَوْلَادُ النَّبِيِّ... لَا نَقْتُلُ ...

بَلْ نَتْرِكُ يُوْسُفَ عَلَى طَرِيقِ الْقَوَافِلِ ...

الذَّنْبُ يَأْكُلُ الطُّفْلَ! ...

فَنَجْعَلُ يُوْسُفَ فِي الْبَيْتِ ...

وَالنَّاسُ يَأْخُذُونَهُ...!

طَيِّبٌ... طَيِّبٌ... نَحْنُ مُوَافِقُونَ.

في بَيْتِ يَعْقُوبَ :

يا أبانا ... يوسفُ طِفْلٌ يُحِبُّ اللَّعِبَ ...
نَحْنُ نَذْهَبُ إِلَى الصَّحْرَاءِ دَائِماً وَهُوَ وَحِيدٌ فِي الْبَيْتِ ...

نَعَمْ ... نَعَمْ ...

يا يوسفُ! هَلْ تُحِبُّ اللَّعِبَ فِي الصَّحْرَاءِ؟

أَنَا قَلِقٌ! ...! فِي الصَّحْرَاءِ ذُنَابٌ ... أَنَا ...

يا أبانا... نَحْنُ نَحْفَظُ يَوْسُفَ ...

لَا بَأْسَ! ...! نَحْنُ أَشِدَّاءُ ...

فَذَهَبُوا إِلَى الصَّحْرَاءِ ...

عَلِمَ يوسُفُ نَبِيَّةَ إِخْوَتِهِ فَبَدَأَ بِالْبُكَاءِ ...

لِمَاذَا تَفْعَلُونَ هَكَذَا؟! مَاذَا فَعَلْتُمْ؟!

يا إِخْوَتِي! ...!

ما هُوَ ذَنْبِي؟!

أَخِي! ...!

يا أَخِي! ...!

لا فائِدةَ ... قَدْ دَخَلَ الشَّيْطَانُ فِي قُلُوبِ إِخْوَةِ يوسُفَ .

فَجَعَلُوا يوسُفَ فِي الْبَيْتِ وَ دَهَبُوا .

ها ... الْخَلَّاصُ ... مِنْ شَرِّ يوسُفَ!

الْيَوْمَ نَحْنُ فِي رَاحَةٍ .

أَمَّا التَّقْدِيرُ الْإِلَهِيُّ فَقَدْ جَعَلَ يوسُفَ بَعْدَ سَنَوَاتٍ
حَاكِمَ «مِصْرَ» .

فَوَقَعَ مَا وَقَعَ ...

شهر تماشا

أَذْهَبُ نَذْهَبُ
أَنَا نَحْنُ

دل پذیرترین خاطره برای بچه‌ها، کنار رودخانه و ماجرای قایق‌ها بود. اینک باز هم گذرشان به ساحل رودخانه افتاده بود. ناگهان بچه‌ها دیدند که دو قایق از دور نمایان می‌شود. روی یکی از آن‌ها علامت **أ** و روی دیگری علامت **ن** قرار داشت.

بچه‌ها دریافته بودند که شش صیغه‌ی مخاطب تمام شده و از این رو این دو علامت، نشانه‌ی صیغه‌های **متکلم** هستند. راهنما جدول افعال را به بچه‌ها نشان داد و از آن‌ها خواست که خانه‌های جدول را به صیغه‌های متکلم تبدیل کنند.

يَكْتُبُ	تَجْلِسُ	تَخْرُجُ
تَعْمَلُ	تَفْهَمُ	تَضْحَكُ

متکلم مع الغير:

نَكْتُبُ
...

متکلم وحده:

أَكْتُبُ
...

بچه‌ها آن قدر سریع و دقیق صیغه‌های متکلم وحده و مع‌الغیر را ساختند که راهنما به جای انجام مسابقه از بچه‌ها خواست که همگی ابتدا با هم صیغه‌های ساخته شده را بخوانند و سپس آن‌ها را ترجمه کنند. در پایان تابلوی ذیل زینت بخش گوشه‌ای از شهر تماشا بود که توجه همه را به خود جلب کرد:

﴿أَفَجَعَلُ الْمُسْلِمِينَ
كَالْمُجْرِمِينَ﴾

﴿لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ﴾

اَنَا: ضمیر متکلم وحده به معنی «من»
نَحْنُ: ضمیر متکلم مع‌الغیر به معنی «ما»

﴿نَرَفَعُ دَرَجَاتٍ مِّنْ نَّشَاءٍ﴾

تَمَارِين

التَّامِرِينُ الْأَوَّلُ

با توجه به متن درس پاسخ صحیح را با علامت × مشخص کنید :

- ۱- هل يُحِبُّ يَعْقُوبُ (ع) يوسُفَ (ع)؟
○ نعم ○ لا
- ۲- هل أَكَلَ الذَّنْبُ يوسُفَ (ع)؟
○ نعم ○ لا
- ۳- هل ذهب يوسُفَ (ع) إلى الصَّحْرَاءِ؟
○ نعم ○ لا
- ۴- مَنْ يَحْسُدُ يوسُفَ (ع)؟
○ أبوه ○ إِخْوَتُهُ
- ۵- مَنْ قَالَ : أَنَا قَلِقٌ؟
○ يوسُفَ (ع) ○ يعقوبَ (ع)

التَّامِرِينُ الثَّانِي

با توجه به تصاویر، به پرسش‌ها پاسخ دهید :

- ۱- ماذا تَفْعَلُ؟
أنا

- ۲- ماذا تَفْعَلُونَ؟
نَحْنُ ... وُجُوهَنَا.

٣- هل تَجْعَلِينَ القَلَمَ في المَحْفَظَةِ؟
نَعَمْ ... القَلَمَ في ...

٤- مَاذَا تَأْكُلَانِ؟
... الخُبْزَ.

٥- مَنْ تَقْرَأُ الكِتَابَ؟
نَحْنُ

التَّمْرِينُ الثَّلَاثُ

با توجه به کلمات داخل کمانک، به پرسش‌های زیر پاسخ کامل دهید:

١- هل تَصْبِرُ * عَلَى المَصَائِبِ *؟ (نعم)

٢- لِمَنْ تَسْجُدِينَ يَا أُخْتِي؟ (لِلَّهِ)

٣- يَا طَالِبَةُ مَاذَا تَسْمَعِينَ؟ (صَوْتَ تِلَاوَةِ الْقُرْآنِ)

٤- مَنْ يَقْبَلُ كَلَامَ الْحَقِّ؟ (نَحْنُ)

التَّمْرِينُ الرَّابِعُ

از میان کلمات داده شده، کلمه‌ی مناسب را در جای خالی بنویسید:

- ۱- نَحْنُ ... بِفَرَحٍ * الْمُسْلِمِينَ . (فَرِحْتُ، نَفَرِحُ، تَفَرِّحِينَ)
- ۲- أَنَا ... اللَّهُ لِنِعْمِهِ وَ لَا أَكْفُرُ . (تَشْكُرُونَ، تَشْكُرُ، أَشْكُرُ)
- ۳- ... أَذْكُرُ رَبِّي دَائِمًا . (أَنَا، نَحْنُ، أَنْتَ)
- ۴- نَحْنُ ... فِي كَلَامِنَا وَ عَمَلِنَا . (نَصْدُقُ*، صَدَقْتُ، أَصْدُقُ)
- ۵- ... نَعْلَمُ أَنَّ وَعَدَ اللَّهِ حَقًّا . (أَنَا، أَنْتُمْ، نَحْنُ)

التَّمْرِينُ الْخَامِسُ

با توجه به کلمه‌های داخل کمانک، جاهای خالی را پر کنید:

الْإِجْتِمَاعُ وَالتَّفَرُّقُ

أَيُّهَا الْغَزَالَةُ! ... (ما) نَذْهَبُ إِلَى الْغَابَةِ (می‌خوریم) الطَّعَامَ و... (می‌نوشیم) الْمَاءَ .
ثُمَّ ... (می‌نشینیم) تَحْتَ الشَّجَرَةِ و... (نگاه می‌کنیم) إِلَى الْأَشْجَارِ . وَالْعَدُوُّ لَا ... (نزدیک نمی‌شود)
مِنَّا بَلْ يَهْرُبُ . لِأَنَّنا مُجْتَمِعُونَ * .

وَلَكِنَّكَ وَحِيدَةٌ (نیست) كَذَلِكَ؟

- بَلَى * ! و... (من) أَشْعُرُ بِالْخَوْفِ وَلَا ... (ترک نمی‌کنم) مَكَانِي بِسَبَبِ الْخَوْفِ مِنْ

الْعَدُوِّ . و... (می‌نوشم) مِنْ هَذَا الْمَاءِ الْكَدِرِ . و... (می‌نشینم) وَحْدِي * .

أَيُّهَا الْأَصْدِقَاءُ! هَلْ ... (می‌پذیرید) صَدِيقًا جَدِيدًا؟

- ... (آری) بِكُلِّ سُرُورٍ!

الْتَمَرِينُ السَّادِسُ

از فعل «قَرَأَ» صیغه‌های متکلم و محده و مع‌الغیر بسازید و با استفاده از آن‌ها عبارت‌های زیر را کامل کنید. سپس، عبارت‌ها را در کنار تصاویر مربوط به آن‌ها بنویسید:

- ۱- أَنَا... الْكُتَابَ.
- ۲- وَلَكِنْ كَيْفَ...؟ الْكُتَابُ صَغِيرٌ جَدًّا.
- ۳- وَأَنَا أَيْضًا... الْكُتَابَ.
- ۴- فَهَمْتُ!
- ۵- الْآنَ نَحْنُ... الْكُتَابَ.

الدَّرَاسَاتُ الْقُرْآنِيَّةُ

مضمون بعضی عبارات‌های متن درس، به آیات سوره‌ی یوسف نزدیک است. در متن زیر، عبارات‌ها و آیاتی را که مفهوم آن‌ها با یکدیگر مطابقت دارد، به هم وصل کنید :

عبارت متن	آیه	ترجمه
۱- لِإِذَا أَبُونَا يُحِبُّ يُوسُفَ؟	۱- ﴿نَحْنُ عُصْبَةٌ﴾	ما گروهی نیرومند هستیم.
۲- فَتَجْعَلُ يُوسُفَ فِي الْبَيْتِ وَالنَّاسُ يَأْخُذُونَهُ.	۲- ﴿أَرْسِلْهُ مَعَنَا غَدًا يَرْتَعْ وَيَلْعَبُ﴾	فردا او را با ما بفرست تا بگردد و بازی کند.
۳- يَا أَبَانَا يُوسُفُ طِفْلٌ يُحِبُّ اللَّعِبَ. ... نَحْنُ نَذْهَبُ إِلَى الصَّحْرَاءِ.	۳- ﴿إِنِّي لَيَحْزُنُنِي أَنْ تَذْهَبُوا بِهِ وَ أَخَافُ أَنْ يَأْكُلَهُ الدَّبَّابُ﴾	این که او را ببرید مرا اندوهگین می‌کند و می‌ترسم گرگ او را بخورد.
۴- أَنَا قَلِقٌ. فِي الصَّحْرَاءِ ذِتَابٌ ...	۴- ﴿لِيُوسُفُ وَأَخُوهُ أَحَبُّ إِلَيَّ إِنِّي مَنَّا﴾	یوسف و برادرش نزد پدرمان از ما محبوب‌ترند.
۵- يَا أَبَانَا نَحْنُ أُشِدَّاءُ.	۵- ﴿لَا تَقْتُلُوا يُوسُفَ وَأَلْقُوهُ فِي غِيَابِ الْجُبِّ يَلْتَقِطُهُ بَعْضُ السَّيَّارَةِ﴾	یوسف را نکشید؛ او را در عمق تاریک چاه بیندازید تا کاروانی او را برگیرد.

با کلمات داخل لوزی‌ها در درس آشنا شده‌اید. در آیات زیر هم خانواده‌های آن‌ها را بیابید و درون مستطیل‌ها بنویسید :

﴿زُمُرُ / ۵۳﴾	۱- ﴿إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا﴾	ذَنْبٌ
﴿صَف / ۱۲﴾	۲- ﴿يَغْفِرُ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ﴾	يَحْضُدُونَ
﴿فَلَقَ / ۵﴾	﴿وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ﴾	نَتْرُكٌ
﴿قِيَامَةُ / ۳۶﴾	﴿أَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ أَنْ يُتْرَكَ سُدًى﴾	

الدَّرْسُ الثَّانِي عَشْرَ

تَمَارِينُ عَامَّةٌ

التَّمْرِينُ الْأَوَّلُ

مسابقه :

گروه «الف» دارای ۱۴ کارت است که روی هر کدام یکی از صیغه‌های فعل ماضی نوشته شده است. و گروه «ب» نیز دارای ۱۴ کارت است که روی آن ترجمه‌ی فعل‌های گروه الف نوشته شده است. هر کارتی را که گروه «الف» نشان می‌دهد، می‌بایست گروه مقابل، ترجمه‌ی صحیح آن را در حداقل زمان نشان دهد و بالعکس.

«ب»

«الف»

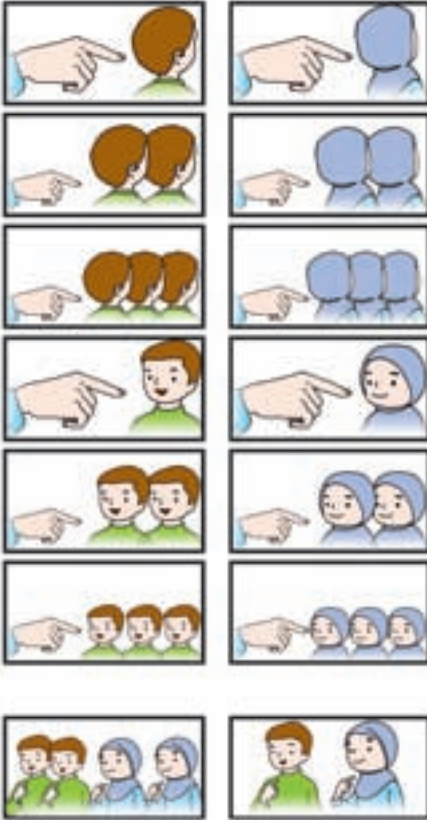
التَّمْرِينُ الثَّانِي

مسابقه :

کارت‌های بازی قبل را با فعل مضارع انجام دهید.

التَّمْرِينُ الثَّالِثُ

با اشاره به هر تصویر، ضمیر مناسب را پیدا کنید و بالعکس.

	نحن	هما	هو
هنّ		هي	هم
أنتِ	أنا		أنتما
أنتنّ	أنتَ	أنتم	

التَّمْرِينُ الرَّابِعُ

آیات زیر را ترجمه کنید :

- ۱- ﴿فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ﴾
- ۲- ﴿إِنَّ اللَّهَ يَرْزُقُ﴾
- ۳- ﴿فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ؟!﴾

الْمُعْجَم

● الدَّرْسُ الْأَوَّلُ

به دست آوردند (دو نفر مرد)	كَسَبَا	برافروخت	أَشْعَلَ
نه، هرگز	كَلَّا	رسوا شد	اِفْتَضَحَ
نیافتند (دو مرد)	مَا وَجَدَا	دستور داد	أَمَرَ
باهم	مَعًا	رای...!	أَيَّتَهَا
حیله گر	مَكَارَ	تعجب کرد	تَعَجَّبَ
آتش	النَّارَ	هیزم	الْحَطَبَ
می گیریم	نَأْخُذُ	پیرامون	حَوْلَ
می رویم	نَذْهَبُ	ترسید	خَافَ
پنهان می کنیم، دفن می کنیم	نَدْفِنُ	رفتند (دو مرد)	ذَهَبَا
به خدا سوگند	وَاللَّهِ	ساده لوح، ساده	سَادَجَ
رسیدند	وَصَلَا	دزدید	سَرَقَ، سَرَقَتْ

● الدَّرْسُ الثَّانِي

سرد	بَارِدًا	دوستش	صَدِيقُهُ
خسیس، بخیل	بَخِيلٌ	آشکار شد	ظَهَرَ
گرسنه	جَائِعًا	دانست که	عِلِمَ أَنَّ
پاداش	جِزَاءَ	هنگامی که	عِنْدَمَا
نشست	جَلَسَ	پذیرفت	قَبِلَ
هوا	الْجَوَّ	قسمتی، بخشی	قِسْمًا
سنگ ها، ریگ ها	حِجَارَةً	بسیار	كَثِيرَةً

جغد	البومة	اتفاق افتاد	حَدَّثَ
روباہ	التَّعَلُّبُ	سر	رَأَسَ
جمع کرد	جَمَعَ	گلوله‌ی گلی	سَجَّيِلَ
تلاش	الجُهد	نوشید	شَرِبْتُ
تلاش کردند	جَهَدْنَ	سپاسگزاری کرد	شَكَرَ
مغازه	حانوت	شتاب کرد، عجله کرد	عَجَلَتْ
الاغ	الحِمار	کلاغ، زاغ	الغُراب
زمانی که	حينما	شاد شد	فَرِحَ
گرگ	الذَّبَّ	پرتاب کرد، انداخت	قَذَفَ
بهار	الربيع	نزدیک شد	قُرِبْتُ مِنْ
چراغ	سراج	اندک، کمی	قَلِيلاً
گردش علمی	السَّفَرَةُ العِلْمِيَّة	نوشت	كَتَبْتُ
زمستان	الشتاء	کمک کردن	مُسَاعَدَةً
گم کردند	ضَلُّوا	کمک	النَّجْدَةَ
مهمانی	الضيافة	نگاهش	نَظَرُهُ
راه	الطريق	توقف کرد، ایستاد	وَقَفْتُ
شگفت زده شدند	عَجِبُوا	فرار کرد، گریخت	هَرَبْتُ
بازگشت، بازگشتن	العودة		
موش	الفأرة		
دریافت، فهمید	فَهُمَ		
نزدیک	قُرْبَ	ج صديق، دوستان	أصدقاء
چگونه	كَيْفَ	ج طعام، غذاها	أطعمة
آفرین بر	مرحباً بـ	خورد	أكل
با آن دو، همراه آن دو	مَعَهُمَا	دو دختر	البنتان

● الدَّرْسُ الثَّالِثُ

مُعَلَّقًا
هُم
هِنَّ
هَنَّا

بسته
آن‌ها (جمع مردان)
آن‌ها (جمع زنان)
آنجا

آن‌ها (جمع مردان)
آن‌ها (جمع زنان)

عَيْن
عَفَلْتِ
الْكُحُولُ
لَعِبْتِ
المحروق
مسألتك

چشم
غفلت کردی
الکُلُ
بازی کردی
سوخته

درخواست کردن از تو
پریشان، نگران
پُر کردی
نمک
نیمه شب
پشیمان
مردم
خوابیده
پشیمان شدی

● الدَّرْسُ الرَّابِعُ

احتراق
أحسن
اختبار
أدِنْتَ
اللَّهْمَّ
آية
بَلَّغْتَ
تَرَكْتِ
جاهل
الحريق
حَفِظْتِ
حَكَمْتَ
خَلَقْتَ
الرُّشْدِ
رَكَعْتِ
سَجَدْتَ
طَلَبْتَ

آتش گرفتن
بهترین
آزمایش
اجازه دادی
خدایا
نشانه
رسیدی
رها کردی
نادان
آتش‌سوزی
حفظ کردی
قضاوت کردی
آفریدی
رشد
رکوع کردی
سجده کردی
درخواست کرد

مَلَأْتَ
مِلْحُ
مُتَّصِفِ اللَّيْلِ
نَادِمُ
النَّاسِ
النَّائِمُ
نَدِمْتَ

پُر کردی
نمک
نیمه شب
پشیمان
مردم
خوابیده
پشیمان شدی

● الدَّرْسُ الْخَامِسُ

إِلَهِي
أَمْسِ
أَنْتُمْ
أَنْتُمْ
أَنْتَنْ
تَعَبَ
رَأَيْتُمْ

خدای من
دیروز
شما (چند مرد)
شما (دو نفر)
شما (گروه زنان)
خسته شد
دیدید (شما دو نفر)

آتش‌سوزی
حفظ کردی
قضاوت کردی
آفریدی
رشد
رکوع کردی
سجده کردی
درخواست کرد

زشت	سَيِّئَةٌ	نامه	الرَّسَالَةُ
احساس کرد	شَعَرَ بِـ	آقا	السَّيِّدُ
زدم	ضَرَبْتُ	خانم‌ها	سَيِّدَاتُ
جِ طریق، راه‌ها	الطَّرِيقُ	خندیدند	ضَحِكُوا
سایه	ظِلٌّ	ناگهان	فَجْأَةً
ستم کردم	ظَلَمْتُ	گم کرد	فَقَدَ
تاریکی شب	ظِلْمَةُ اللَّيْلِ	صندلی	الْكُرْسِيُّ
بنده‌ی تو	عَبْدُكَ	یک بار دیگر	مَرَّةً أُخْرَى
عبور کردیم، گذشتیم	عَبَرْنَا	گم شده	المفقودة
دشمن	العدوّ	میز	منصّدة
شُست	عَسَلَ	کارمند	موظّف
فرمانده سپاه	قائد الجيش	فراموش کردی	نسيت
جِ قوّه، نیروها	قُوَات		
دروغ گفتم	كذبتُ	● الدَّرْسُ السَّادِسُ	
سگ	كَلْبٌ	انجام دادن	أداء
بودم	كُنْتُ	جِ سرّ، رازها	أسرار
دراز کردم	مَدَدْتُ	اسیر کردم	أسرتُ
پایگاه	المقرّ	جِ ید، دست‌ها	أیدی
مأموریت	مُهْمَةٌ	شناختن، اطلاع بر ...	التعرّف علی
پیروز شد	نَجَحَ	فرا رسید	حانَ
زنان	النِّساء	جِ خندق، سنگرها	خنادق
فریاد زدم	هَتَفْتُ	یاد کردی، ذکر کردی	ذکرتُ
حمله بردم بر ...	هَجَمْتُ علی	پوشاندم	سَترتُ
فرار کردیم، گریختیم	هَرَبْنَا		

● الدَّرْسُ السَّابِعُ

تنها	وَحِيداً	جِ اَخت، خواهران	أَخَوَات
ظرف	وَعَاء	اقامه کردن، برپا داشتن	إِقَامَة
زیان می بیند	يَخْسِرُ — تَخْسِرُ	باقی ماند	بَقِي
خلق می کند، می آفریند	يَخْلُقُ — تَخْلُقُ	دختر	بِنْت
ظلم می کند، ستم می کند	يَظْلِمُ — تَظْلِمُ	شنا می کند	تَسْبَعُ
عبادت می کند	يَعْبُدُ — تَعْبُدُ	طَرَف، سُوِي	جَانِب
سود می رساند، بهره می رساند	يَنْفَعُ	زندانی کردند	حَبَسُوا

● الدَّرْسُ الثَّامِنُ

یکی از	أَحَد	آزادی	حُرِّيَة
سبز	أَخْضَر	غمگین، محزون	حَزِينَة
جِ زَهْرَة، شکوفه ها، گل ها	أَزْهَار	قرمز، سرخ	حَمْرَاء
جِ بنت، دختران	بَنَات	به یاد آورد	ذَكَرَ
میوه ها	ثَمَرَات	روزی داد	رَزَقَ
نیکو	الْحَسَن	شیشه ای	زُجَاجِي
پاییز	الْخَرِيف	خوشبخت	السَّعِيدَة
وارد شدن، داخل شدن	دُخُول	ماهی	سَمَكَة
رفتن	ذَهَاب	جِ صَدِيقَة، دوستان	صَدِيقَات
دید	رَأَى	لیوان، جام	كَأْس
بهار	رَبِيع	عطا کرد، بخشید	مَنَعَ
راز	السَّر	منع کرد، بازداشت	مَنَعَتْ
آب داد، نوشاند	سَقَى	به تنهایی (او)	وَحْدَه

قادر هستی، می توانی	تقدیرین	روزنامه	صحیفه
مهربان	رحیم	راه	صراط
همسرش	زوجته	تابستان	الصیف
بشقاب	طبق	نحس، شوم	عبوس
خوشا بحالت!	طوبی لك!	شناخت، دانست	عرف
صومعه، عبادتگاه	صومعة	از	عن
معمولاً	عادة	زنان پاکدامن	عفیقات
جهانیان	العالمین	کاشت	عرس
سختی، دشواری	العسر	انجام داد	فعل
پس شد آنچه شد	فوق ما وقع	گاهی اوقات	في بعض الأحيان
پذیرفت، قبول کرد	قبل	پوشید	لبست
بزرگ شد	كبرت	همانا، به تحقیق	لقد
هر طور بخواهد	کیفما یشاء	ج نعمه، نعمت‌ها	نعم
برای ...	لـ	تکالیف	واجبات
داریم	لنا	صورت	وجه
چه وقت	متی	خسوع و فروتنی می کنند	یخضعون
جامعه	المجتمع		
عبادتگاه	معبد		
پر	مملوء		
آرامی، به آرامی	الهدوء	آیا	أ
میلاد، تولد	الولادة	دخترم، دختر عزیزم	بنتی
به دنیا آورد	ولدت	آموختن	تعلم
آسانی	اليسر	انجام می دهی	تفعلین

● الدرس التاسع

أ
بنتی
تعلم
تفعلین

آیا
دخترم، دختر عزیزم
آموختن
انجام می دهی

● الدَّرْسُ العَاشِرُ

گویا	كَانَ
ناسپاسی كرد	كَفَرَ
هر، همه	كُلَّ
عیبی ندارد، اشکالی	لا بَأْسَ
ندارد	
چاره‌ای نیست	لَا بُدَّ
هیچ چیز	لَا شَيْءَ
جایگاه	مَنْزِلَةً
سرور من	مَوْلَاتِي
نوزاد	مولود
نابودی	هَلَكَ
دریا	الْيَمِّ
می‌میرد	يَمُوتُ

آینده، بعد	الآتي
خاندان	آل
خبر دادن، آگاه کردن	إِخْبَار
خانواده	أُسْرَةٌ
دستور	الْأَمْرُ
هشدار	إِنذَار
داوری می‌کنید	تَحْكُمُونَ
پنیر	الْجُبْنِ
خیلی خوب	جَيِّدٌ جَدًّا
نگهبان	الحارس
آغوش	حِضْنُ
چاره	الحيلة
مار	حَيَّةٌ
بهترین	خَيْرِ
سبد	السَّلَّةِ
سرور من	سَيِّدِي
خوب، خیلی خوب	طَيِّبَةٌ
بر شما لازم است	عليكم
ترسید	فَزِعَ
فکری! یک فکر	فِكْرَةٌ
نور چشم ما	قُرَّةُ عَيْنِنَا

● الدَّرْسُ الحَادِي عَشَرَ

پدر ما	أَبُونَا
ج‌آخ، برادران	إِخْوَةٌ
ج‌شدید، نیرومندان،	أَشِدَّاءُ
قوی‌دستان	
گریه کردن	البُكَاءِ
بله، چرا!	بَلِي
نان	الْخُبْزِ
چاه	البئرِ

